№ 3 (3948)

13 студзеня 2015 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

БЫЛО СКАЗАНА!

Аляксандр Лукашэнка:

– Да 2015 года мы павінны наблізіць памеры заработнай платы да тысячы долараў у эквіваленце.

(З выступлення на Усебеларускім сходзе 8 снежня 2010 года.)

Што маем...

Надышоў 2015 год. Пакуль няма афіцыйнай статыстыкі аб заробку за снежань. Але што да лістападаўскай зарплаты, то намінальная налічаная сярэднямесячная зарплата ў лістападзе 2014 года склала 6 мільёнаў 194 тысячы рублёў, гэта амаль 573 долары (пры курсе Нацбанка на 30 лістапада 10.810 рублёў за долар).

А дзе ж 1000 долараў?

СІТУАЦЫЯ

Застанемся без зарплат?

Не сакрэт, што многія беларускія прадпрыемствы знаходзяцца ў такім эканамічным стане, што не могуць своечасова выплаціць заробкі сваім работнікам, таму вымушаны браць у банках крэдыты на выплату зарплаты. Нацыянальны банк вырашыў прыкрыць гэтую крамку.

Учора стала вядома, што галоўны банк краіны разаслаў у банкі ліст, згодна з якім крэдыты на выплату заработнай платы могуць выдзяляцца дзяржарганізацыям *«толькі пры ўмове апераджальнага росту прадукцыйнасці працы над ростам намінальнай налічанай сярэднямесячнай заработнай платы работнікаў».*

Нагадаем, што зарплаты ў доларавым эквіваленце ўжо і так абясцэніліся прыблізна на 30%. Пасля доўгіх святаў і выхадных, а таксама двухтыднёвых вымушаных канікул у многіх дзяржпрадпрыемствах казаць пра нейкі рост прадукцыйнасці працы проста не прыходзіцца. А вось праблемы з дэфіцытам абаротных сродкаў у студзені абавязкова паўстануць амаль ва ўсіх суб'ектаў гаспадарання. Такім чынам, пытанне, як выплаціць заробкі, становіцца для многіх прадпрыемстваў актуальным, як ніколі.

Адначасова Нацыянальны банк рэкамендаваў банкам не прадастаўляць крэдыты прадпрыемствам на фінансаванне бягучай дзейнасці ў выпадку росту ў крэдытаатрымальніка пратэрмінаванай дэбіторскай запазычанасці і павелічэння запасаў гатовай прадукцыі на працягу апошніх шасці месяцаў. Адным словам, год пачынаецца жорстка.

В НОМЕР!

В США состоится саммит по борьбе с терроризмом

Как сообщила администрация США, в следующем месяце в Вашингтоне пройдет саммит, посвященный борьбе с воинствующим экстремизмом. Лидеры европейских стран и США призвали к ужесточению пограничного контроля и мер, связанных с мониторингом пользователей интернета.

Об этом совещании, назначенном на 18 февраля, объявил министр юстиции США **Эрик Холдер.**

SOS!

“Гомсельмаш” згубіў 2 тысячы работнікаў

Ужо немагчыма не заўважыць, што беларускім прамысловым прадпрыемствам выжываць вельмі цяжка. Але мала хто ўяўляе, наколькі цяжка.

Каб можна было зразумець, у якім стане знаходзяцца прамысловыя гіганты, працытуем старшыню афіцыйнага прафсаюза РУП “Гомсельмаш” **Пятра АХРАМЕНКУ:**

– На пачатку мінулага года сярэдняспісачная колькасць працуючых у холдынгу «Гомсельмаш» была крыху больш за 16,5 тысячы чалавек, на працягу года звольніліся больш за дзве тысячы чалавек. Цяпер практычна няма новых работнікаў. Узровень заработнай платы рэзка знізіўся. Адбылося гэта за кошт адпраўкі работнікаў у адпачынкі без захавання заработнай платы, няпоўнага працоўнага месяца і аплаты 2/3 тарыфнай стаўкі службовага акладу. І на гэтым фоне прымаюцца пастановы №569 і №744, якія яшчэ дадаткова раздражняюць народ.

Нагадаем, што пастановай №569 урад змяніў парадак выплаты бальнічных і дапамог па цяжарнасці і родах. Згодна з дакументам, тыя, хто не адпрацаваў паўгода, цяпер атрымліваюць проста смешныя сумы.

Пастанова №744 тычылася аплаты працы. Ёю фактычна было дадзена чырвонае святло павелічэнню заробкаў і, наадварот, дазволена за дрэнныя вынікі працы прадпрыемства караць рублём не начальства і менеджараў, а простых рабочых.

СЛЫШАЛИ?

Интерпол объявил Януковича в розыск

Министр внутренних дел Украины Арсен Аваков заявил, что специальная комиссия Интерпола приняла решение об объявлении в международный розыск бывшего президента страны Виктора Януковича. Кроме этого, сообщил он, Интерпол объявил в розыск сына Януковича – Александра Януковича, экс-премьера Николая Азарова и других бывших высокопоставленных должностных лиц.

Глава МВД Украины отметил, что специальная комиссия Интерпола приняла соответствующее решение после обращения украинских властей. Как говорится на сайте Интерпола, Янукович обвиняется в присвоении или растрате имущества, злоупотреблении в особо крупных размерах.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Зміцер ДАШКЕВІЧ:

“Калі працаваць па 12 гадзін у дзень, то можна і тысячу долараў зарабіць за месяц...”

– Калі я выйшаў на волю, то, паводле правілаў нагляду, мусіў абавязкова ўладкавацца на працу, – расказаў учора “Народнай Волі” былы палітвязень, старшыня “Маладога фронту” (зарэгістраванага ў Чэхіі) **Зміцер ДАШКЕВІЧ.** – Мне адразу прапанавалі пайсці на біржу, але я адмовіўся працаваць за капейкі. Калі спрабаваў уладкавацца ў нейкія прыватныя фірмы, то сутыкаўся з тым, што людзі адразу насцярожана ўспрымалі беларускую мову і адмаўлялі: маўляў, нейкі апазіцыянер, потым праблемы яшчэ ўзнікнуць. У выніку зарэгістраваўся індывідуальным прадпрымальнікам па вырабе мэблі. Работа такая: я выязджаю на замову, раблю праект з заказчыкам, потым замаўляю неабходныя матэрыялы і ўжо на складзе збіраю мэблю. На сям'ю заробку пакуль хапае – у эквіваленце атрымліваецца 500–600 долараў. Калі працаваць па 12 гадзін у дзень, то можна і тысячу долараў за месяц зарабіць, але я хачу больш часу праводзіць з сям'ёй.

– Былі часы, калі “Малады фронт” нагадваў пра сябе ледзь не кожны дзень, а цяпер нешта не чуваць. У чым прычына?

– Прычына дэмаграфічная. Па-першае, у краіне дэмаграфічны крызіс, па-другое, у нас у саміх цяпер дзеці. Так склалася, што нашы актывісты цяпер у тым узросце, калі ў іх маладыя сем'і, а новых актывістаў не прыбаўляецца. З папаўненнем шэрагаў праблема не толькі ў нас. Такая сітуацыя ва ўсіх партыях і рухах. Нічога парадаксальнага ў гэтым няма – людзі расчараваліся ў палітыках, якія час ад часу на прэзідэнцкіх выбарах паказваюць сябе не з лепшага боку, а некаторыя дэманструюць нават здраду ідэалам. Да таго ж за 20 гадоў вырасла новае пакаленне, якое не надта разумее, навошта біцца за бел-чырвона-белы сцяг. Я ў 1990-я, калі бачыў, што міліцыянты вырываюць сцяг з рук дэманстрантаў, не мог зразумець, як такое магчыма. А гэтым напляваць... Не ўсім, канешне. Прыярытэты змяніліся з-за падзей ва Украіне. Галоўная пагроза адчуваецца цяпер, як ніколі. Мы ладзім кампаніі салідарнасці з украінскім народам. Збіраем дапамогу для іх сем'яў. Не забываемся і пра нашых палітвязняў. Арганізоўваем акцыі салідарнасці з імі.

Любоў ЛУНЁВА.

АКТУАЛИИ

Светлана КАЛИНКИНА

Пешки, к бою!

Из-за многочисленных праздников мы все еще продолжаем «переваривать» событие, которое произошло под самый занавес минувшего года. Случился второй за один президентский срок обвал белорусского рубля, и, как я вижу, Александр Лукашенко попытался прикрыть этот беспрецедентный провал экономической политики, образно говоря, сменой пешек на игровом поле.

Освобождены от должностей соавторы мифического «белорусского экономического чуда». Бывший премьер-министр Михаил Мясникович, который так и не объяснился, как случилось, что народ нищает, зарплата у премьера небольшая, а часы на руке – за несколько десятков тысяч долларов. Бывший глава Нацбанка Надежда Ермакова – скромница, рассказывавшая, что носит одни туфли, питается кефиром и занимается благотворительностью, но почему-то забывшая упомянуть хоромы в Дроздах. Вице-премьер Петр Прокопович, также хорошо освоивший «царский микрорайон» и обманувший нас даже под занавес карьеры. «Если вы мне верите, то девальвации не будет», – сказал он буквально в день, когда купить валюту стало на 30% дороже...

Впрочем, есть что вспомнить практически про каждого из ушедших. Но все-таки более важно понять, кто пришел на их место. Государственные СМИ почему-то демонстрируют оптимизм и даже говорят про то, что к управлению страной пришла «команду реформаторов». А мне в связи с этим вспоминается известная многим журналистам байка-быль.

В 1935 году газета «Правда» опубликовала материал про удивительного шахтера Стаханова, который перевыполнил норму в 14 раз! Вот только имя героя в статье перепутали – назвали не Андреем, а Алексеем. О досадной ошибке доложили Сталину. «Вождь народов» отреагировал просто: он сказал, что газета «Правда» не ошибается. В итоге передовику производства был вручен паспорт с новым именем.

Когда нового премьер-министра Андрея Кобякова пытаются представить в качестве реформатора, то надо понимать, что ему, как Стаханову, просто следует поменять паспорт. На высших государственных должностях Кобяков с 1995 года. С 2000-го – непосредственно отвечал за экономику в должности первого вице-премьера, вице-премьера, министра экономики. И даже в последние годы, когда Кобяков уже возглавлял Администрацию президента, он фактически являлся главным экономическим консультантом главы государства. И большинство совещаний проходили так: докладывает министр, вице-премьер, премьер, глава Госконтроля... У каждого свои аргументы, объяснения и оправдания, и в конце концов Лукашенко обращается к Кобякову: «А вы что скажете?»

Кобяков, надо отдать ему должное, действовал в духе «и нашим, и вашим». Но, что более важно, он как куратор экономического блока причастен ко всему, что творили с нашей экономикой на протяжении последнего десятилетия. Поэтому смешно видеть, что его вдруг пытаются представить спасителем, реформатором, свежей головой... На самом деле, головная боль у всей страны из-за того, что такие, простите, кобяковы остаются на плаву, даже если в их профессиональном арсенале немало провалов.

Возьмем другой пример – нового главу Администрации президента Александра Косинца. В новой должности он уже повелел чиновникам помогать всем гражданам, как родным, а также работать, работать и работать на результат. Театрально до нелепости! Потому что если Косинец чем и прославился, работая в должности председателя Витебского облисполкома, так это, на мой взгляд, умением услужить и понравиться. Возьмем хотя бы последние обнародованные данные о самых бедных районах Беларуси. В десятке беднейших – шесть районов представляют именно Витебскую область. Это: Браславский, Ушачский, Шарковщинский, Миорский, Шумилинский и Лиозненский районы. Вместо того, чтобы как следует спросить с руководителя области за такое «управленческое мастерство», его, наоборот, повышают в должности, назначая главой Администрации президента. Теперь он всю «вертикаль» будет учить, как надо работать.

Просто в голове не укладывается, какой реформатор!

Павел Каллаур – новый глава Национального банка. Говорят, очень хороший человек и большой профессионал. Но, извините, с 1993-го по 1999 год он работал заместителем председателя правления Национального банка, с 1999-го по 2010 год – первым заместителем главы Нацбанка. Я так понимаю, по роду своих обязанностей не семечки щелкал и не цветочки поливал. И вот теперь Каллаур, весь в белом, выходит спасать белорусский рубль. Ему, используя метафоры, тоже выписывайте новый паспорт как человеку, будто бы не имеющему никакого отношения к тому, что девальвация белорусского рубля побила мировые рекорды. Однако есть пятна и на фраке этого «реформатора», очень заметные пятна.

Новый вице-премьер Наталья Кочанова окончила Новополоцкий политехнический институт по специальности «Водоснабжение и канализация». Теперь будет курировать культуру, медицину, образование. Возможно, Кочанова тоже очень хороший человек, но проблемы культуры и канализации – это, мягко говоря, разный профиль. За что обидели культуру?

Впрочем, система нашего государственного управления такова, что даже умные и талантливые для нее не спасение. Когда помощником президента по экономике стал Кирилл Рудый, знающие люди онемели от удивления. Вундеркинд, умница, в 23 года – кандидат наук, в 33 – доктор, стажировался в США, изучал опыт китайских реформ. И что? Полтора года Рудый у Лукашенко в помощниках, а его «большой босс» пару недель назад признался, что слово «холдинг» для него до сих пор почти матерное. Главный способ управления экономикой каким был, таким и остался: арестовать, посадить, надеть наручники, снести голову... Бессилен доктор экономических наук Кирилл Рудый со своим знанием экономической теории. Просто бессилен!

Поэтому мой вывод после анализа последних кадровых указов очень простой. Главная оппозиция действующему президенту сегодня – это экономика. Как с ней бороться, он, судя по всему, и сам толком не знает. Двигает фигуры по шахматной доске: пешку сделает ферзем, ферзя – пешкой, но это уже даже не игра. Это видимость.

ЛІЧБА ДНЯ

2,5 мільёна чалавек

Нацыянальны аэрапорт Мінск апублікаваў вынікі сваёй працы за цэлы год. Мяркуючы па афіцыйнай статыстыцы, у 2014 годзе беларусы сталі дазваляць сабе авіяпералёты значна часцей. За 12 месяцаў аэрапорт абслужыў 2 мільёны 593 тысячы пасажыраў, што на 18,9% больш у параўнанні з аналагічным перыядам 2013 года.

СОЦИОЛОГИЯ

Экономика все больше и больше определяет отношение белорусов к государственной власти

Недавно Независимый институт социально-экономических и политических исследований (зарегистрированный в Вильнюсе) провел очередной национальный опрос.

Анализ ответов показал, что экономика все больше и больше определяет отношение белорусов к государственной власти. Так, за последний год количество опрошенных, считающих, что в Беларуси надо проводить рыночные реформы, увеличилось с 59,7% до 63,2%. В то же время с сентября 2008 г. по декабрь 2014 г. количество тех, кто считает, что рыночные реформы в Беларуси успешно развиваются, уменьшилось с 29,8% до 19,9%, а тех, кто считает, что они *«серьезно и не начинались»,* возросло с 15,7% до 26,5%. Количество тех, кто считает, что в экономике страны за последнее время было больше благоприятных изменений, за этот же период снизилось с 20,7% до 10,8%, а тех, кто придерживается противоположного мнения, – выросло с 24,4% до 35,4%. Если в январе 2007 г. 68,2% считали, что чаще всего ведет к богатству труд, а 37,6% – образование, то сегодня так думают 47% и 26,2% респондентов соответственно.

Не удивительно, что если на вопрос «В какой мере граждане Беларуси выполняют свои обязательства перед государством (соблюдают законы, платят налоги и т.п.)?» «в полной мере/по большей части выполняют» ответили 61,4%, а «по большей части/совершенно не выполняют» – 7%, то при ответе на вопрос «В какой мере государство выполняет свои обязательства перед гражданами Беларуси?» это соотношение составило 35,9% против 29,2%. Поэтому свыше 60% опрошенных согласились с заявлением премьер-министра (*уже бывшего.* – **Ред.**) М.Мясниковича, что *«главная проблема экономики Беларуси кроется в беспомощных и безынициативных руководителях, которые без указания сверху ничего не могут»* (не согласились 32,4%). Усиление разрыва между властью и народом особенно очевидно при ответе на вопрос «Есть ли в Беларуси, по вашему мнению, сегодня народное единство или нет?». Ответов «скорее есть» оказалось не намного больше, чем «скорее нет»: 48,4% против 42,9% (затруднились ответить только 8,7%).

Возрастание фактора экономики в формировании отношения белорусов к власти особенно заметно при сравнении с динамикой изменения отношения к проблемам демократии, политических свобод и прав человека. Например, если в марте 2003 г. соотношение суммы позитивных и негативных ответов на вопрос «Как вы думаете, соблюдаются ли права человека в Беларуси?» было 32,2% против 62,4%, то сегодня – 57,6% против 37,7%. В июне 2011 г. на вопрос «Что вы думаете о готовности людей в Беларуси выражать свои политические взгляды?» соотношение ответов «никто не боится/только немногие боятся» против «многие боятся/все боятся» было 27,5% против 68,4%, а сегодня – 41,1% против 54,2%. С недавним заявлением президента, что *«в постсоветских республиках народ демократии наелся. Сейчас, наоборот, идет процесс и пользуется поддержкой народа процесс сильного государства, которое не должно допустить хаоса и тем более гражданской войны. Особенно после событий в Украине»,* согласились 55,5%, не согласились 32,1%.

Именно экономика становится самой серьезной проблемой для руководства страны. Впервые за последний год тенденция повышения доверия и электорального рейтинга А.Лукашенко сменилась на противоположную: если в декабре 2013 г. ему доверяли 37,7% респондентов, в июне 2014 г. – 49,6%, в сентябре – 53,5%, то сегодня – 49,9%, готовы были голосовать за него на президентских выборах соответственно 34,8%, 39,8%, 45,2%, а сегодня 40%. Если, отвечая на вопрос «Каким вам представляется образ нынешнего президента?», в январе 2007 г. 38,9% считали, что *«он медленно, но верно идет по пути реформ к цели»,* а 13% – что *«он стремится сохранить прежнюю систему управления»,* то сегодня – уже 27,8% и 24,8% соответственно. С его недавним заявлением *«честность и справедливость, которую я вам обещал, до сих пор во главе моей политики»* согласились 42,3%, а ровно столько же не согласились (15,4% затруднились ответить). А на прямой вопрос «Пошли бы вы лично защищать Александра Лукашенко от какой-либо угрозы?» положительный ответ дали 18,7%, а отрицательный – 62,2% (19,1% затруднились ответить).

ПАД ГРАДУСАМ

Вясна сярод зімы...

Не па сезоне цёплае надвор'е будзе ў Беларусі на гэтым тыдні.

Паводле слоў сіноптыкаў, тэмпературны рэжым будзе адпавядаць, хутчэй, сярэдзіне сакавіка. *«Сярэдняя тэмпература паветра перавысіць кліматычную норму на 3–6 градусаў, а па поўдні краіны ў асобныя дні – на 8 градусаў»*, – сказаў начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя **Дзмітрый Рабаў**.

Сёння днём да плюс 1–6 градусаў. Часам будуць ісці мокры снег, дождж.

У сераду ў Беларусь пачнуць паступаць яшчэ больш цёплыя паветраныя масы. Тэмпература паветра складзе ноччу ад мінус 2 да плюс 5 градусаў. Днём чакаецца плюс 1–6 градусаў, у паўднёвых раёнах паветра прагрэецца да 8 градусаў. Месцамі пройдуць кароткачасовыя ападкі, у асноўным у выглядзе дажджу. Ноччу і раніцай у асобных раёнах магчымы туман, чакаецца слабы галалёд, на дарогах галалёдзіца.

Крыху халадней стане 15 студзеня. Тэмпература паветра ноччу складзе ад мінус 4 да плюс 2 градусаў. Днём у чацвер будзе ад 2 градусаў марозу да 4 градусаў цяпла.

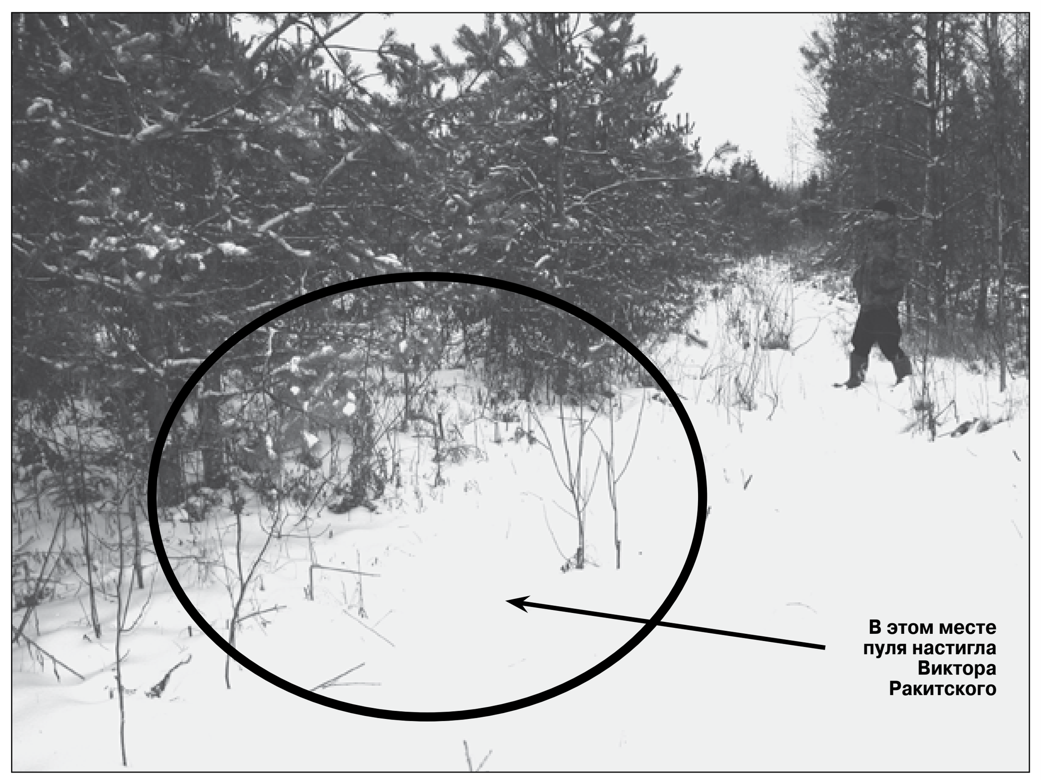
Народная Воля http://www.nv-online.info 13 СТУДЗЕНЯ 2015 г.

ЖУРНАЛІСТСКОЕ РАССЛЕДОВАНИЕ

Как погиб Виктор Ракитский?

*В конце прошлого года, как известно, на охоте трагически погиб судья Верховного суда Беларуси **Виктор Ракитский**. Корреспондент «Народной Воли» побывал на месте происшествия...*

В этом месте пуля настигла Виктора Ракитского

За пару дней до Нового года СМИ сообщили: погиб судья Верховного суда Беларуси Виктор Ракитский.

*«В минувшую субботу (27 декабря. – **Авт.**) вместе с несколькими жителями Минской области судья находился на охоте, в ходе которой получил огнестрельное ранение, от которого скончался на месте»*, – коротко сообщил обстоятельства гибели судьи Следственный комитет.

«Возбуждено уголовное дело по ч.1 ст.144 (Причинение смерти по неосторожности) Уголовного кодекса Республики Беларусь.

В ходе расследования проведен ряд следственных действий, в том числе осмотр места происшествия, изъяты документы на право охоты, которые соответствуют установленным правилам. Назначен ряд экспертных исследований.

Предварительное расследование осуществляет главное следственное управление центрального аппарата Следственного комитета Республики Беларусь».

Пока идет следствие, дополнительной информации общественности не предоставляется, а поэтому наш корреспондент решил выехать на место ЧП, чтобы узнать подробности этого громкого дела.

...Трагедия произошла в Узденском районе, поэтому в районном центре перво-наперво отправляюсь к **Владимиру Кучуку,** начальнику охотничьего хозяйства, на территории которого и случилась беда. Надо сказать, что гостям Владимир Васильевич не очень рад.

«Вам бы, журналистам, на чужом горе только сенсации делать», – возмущается он. – *Погиб человек – и дальше что? Что я вам могу сказать? Если у вас есть вопросы по правилам охоты, то возьмите документ и почитайте. Там все написано. А в остальном разбирается следствие – к ним вопросы и адресуйте. Так что извините, у меня своя работа – мне животных кормить надо».*

В местном Следственном комитете тоже отказались давать какую-то информацию *«без разрешения вышестоящего начальства»*, а вот один из охотоведов лесхоза на условиях анонимности рассказал:

«Насколько мне известно, в охоте принимали участие четверо человек. На зайца пошли, и в таком случае ни лицензия, ни егерь не нужны. Достаточно оформить путевку. Ракитский, насколько я знаю, восемь лет проработал председателем суда Узденского района, он достаточно опытный охотник. По старой памяти и приезжал охотиться в наши края. У нас здесь и лось есть, и косули, и лиса с зайцем. А что касается трагедии... Сложно сказать, что произошло на самом деле, но раньше таких случаев в районе вроде не было. Возле деревни Ракошичи все произошло, туда вам надо...»

В Узде о происшествии знают и говорят. И не скрывают: главный подозреваемый (*назовем его К.* – **Авт.**) известен, он под стражей. Не составляет труда даже найти его дом. Обычная кирпичная постройка, но на звонок никто не отвечает.

Сосед **Анатолий Павлович Рябов** убирает снег рядом со своим домом и высказывает предположение, что супруга К. ушла к своей сестре.

– Да-а, такая вот беда.. – вздыхает он. – И в той семье, где погиб человек, и в этой... Сосед только на пенсию вышел, сейчас бы пожить для себя. Но знал бы, где упадешь... Я, кстати, хорошо знал Ракитского, поскольку сам работал в райисполкоме. Иногда пересекались, когда он был председателем суда. Опытный охотник. Как и сосед, который этим уже давно увлекается. Я уверен, что эта трагедия – какая-то нелепая случайность!

До деревни Ракошичи от Узды – километров двенадцать. Сельский магазин закрыт, но в таких случаях, чтобы получить полный пакет информации, достаточно найти на улице всезнающую бабушку. И нахожу. За пару минут узнаю, где охотился Ракитский, кого из местных брали на место ЧП понятыми, а также получаю, по мнению собеседницы, много другой «полезной» для меня информации.

Лёва, который работает на ферме, добавляет подробности трагедии, которые известны ему: *"У вока куля таму суддзі патрапіла і прайшла наскрозь. Кажуць, што на зайчыка палявалі, бо лісы ў нас аблезлыя. А як там было – хто яго ведае?"*

Местного лесника дома не застаю (он в это время на работе), зато посчастливилось встретить **Виктора Новика**, местного охотника. Работает в Столбцах, в деревню приезжает к отцу. Как раз с охоты и возвращался.

«Какая там охота в такую погоду! – сетует он на метель. О происшествии рассказывает то, что знает: – *Я был на месте трагедии через пару дней после случившегося. Приезжали следователи с металлоискателями искать пулю, меня взяли понятым. Пулю нашли быстро, там же, где и лежал погибший. Вместе с пулей обнаружили кусочек лобной кости. Лично для меня как охотника не понятно, почему ружье было заряжено пулей, если охотились на зайца? Ведь на зайца патроны заряжают дробью. Здесь остается только гадать; следователи, думаю, разберутся...»*

От деревни до места трагедии – километра три. Еще километра два надо идти через поле и лес, машина туда не проедет.

Возле карьера – вырубка, лес совсем мелкий. Вот и нужное место... С одной стороны – небольшие березки, которые чередуются с редкими елками, с другой – молодой лес. Между ними дорожка. На этой дорожке и был убит Виктор Ракитский. Стреляли со стороны елок в березнике.

"Думаю, погибший сидел на дорожке, а не стоял, иначе его бы точно заметили, – высказывает свою версию мой собеседник. – *Говорят, что он был в белой шапочке, возможно, шевельнулся, стал перемещаться, шапочка мелькнула, и ее могли перепутать с каким-то зверем. Как говорят, вышел на линию огня. Пуля, насколько мне известно, попала в глаз Ракитскому. Выстрел был смертельный..."*

Возвращаясь обратно, решил снова заехать к супруге подозреваемого, особо не надеясь на благоприятный результат, но... Дверь открыла женщина с заплаканным лицом и, узнав, кто я и откуда, достаточно неожиданно пригласила в дом. В прихожей на стене – охотничьи трофеи, на кухне – картина «Охотники на привале».

– Муж очень любит эту картину, вот ее и купили, – рассказывает она, делая кофе и бутерброды. И продолжает сквозь слезы: – Это такая трагедия! Как такое случилось, почему? Я не нахожу ответы, зная, насколько аккуратный и осторожный муж во всех отношениях. Он с детства приучен отцом к охоте, всегда смотрит телепередачи на эти темы. Когда все случилось, звонили его друзья-охотники и говорили: «Мы не можем в это поверить! Он на охоте всегда был предельно дисциплинированным». Но накануне, перед выездом в лес, у мужа было очень плохое предчувствие. Не хотел он туда ехать.

– Почему?

– Во-первых, за день до этого мне стало плохо, пришлось ехать в больницу. В тот же день, правда, отпустили, но супруг хотел оставаться рядом. Сказал: «Меня попросили поохотиться, не могу отказать». Они с Виктором Ракитским уже давно в хороших отношениях, мы семьями общались. Жену его я хорошо знаю. Они нечасто охотились вместе, но при случае собирались компанией. Для нас это шок! Как сейчас жить?!

– На охоте было четыре человека?

– Да, кроме мужа и Ракитского в лес поехали давний знакомый супруга (они вместе переехали в Узду из Хойников) и мастер одного из узденских ПТУ. Все знакомые, городок же маленький. В субботу, 27 декабря, около 8.30 выехали, муж взял гончую собаку... Мне, кстати, накануне тоже приснился очень плохой сон – мол, забираю нашу собаку из милиции. Даже перед отъездом напомнила об этом супругу и попросила: "Будь осторожней". И здесь – такая беда!.. В тот же день мужа забрали в Узденский изолятор, через некоторое время перевезли в Минск. К нам домой пришли, изъяли сейф с охотничьими принадлежностями.

– Алкоголем на охоте компания не согревалась?

– Насколько мне известно, у мужа в крови не обнаружено никакого алкоголя. Да иначе и быть не могло, он же был за рулем. И милиции сразу же вызвали. Мне рассказывали, что супруг после рокового выстрела хотел сам застрелиться, но ему не дали этого сделать.

– Муж в последнее время не работал?

– 15 июня прошлого года ушел на пенсию, а раньше был руководителем некоторых предприятий в Узде, последние два года дорабатывал в одном из СПК. Одни хорошие отзывы за все время! Добрые отношения с людьми, отзывчивый, у него не было врагов... Никто слова плохого не скажет. Я это говорю не потому, что супруга. Просто человек на самом деле прожил 60 лет, за которые ему не стыдно. Но беда пришла оттуда, откуда ее никогда и не ждали. Может, судьба такая?..

...По дороге в Минск заезжаю на родину Виктора Ракитского – деревня Бакиново в Дзержинском районе не так и далеко от Узды. Местная жительница показывает домик, где вырос будущий судья Верховного суда, сейчас он «вроде продается». Добавляет, что похоронен погибший в Минске.

«Их семью какой-то злой рок преследует, – делает грустный вывод бабушка. – *Сначала старший брат Виктора пришел домой с работы и умер в ванной, а теперь и сам Витя трагически погиб...»*

Алесь СИВЫЙ.

Узденский район – Минск.

ЧУЛІ?

Прыпынена выдача крэдытаў на нерухомасць

ААТ «Беларусбанк» прыпыніў выдачу крэдытаў на фінансаванне нерухомасці.

Інфармацыя пра гэта размешчана на афіцыйным сайце фінансавай установы.

Услед за "Беларусбанкам" такое ж рашэнне прыняў і "Белаграпрамбанк". У кол-цэнтры ААТ «Белаграпрамбанк» запэўнілі, што прыпыненне выдачы крэдытаў на нерухомасць тычыцца толькі адкрыцця новых крэдытных ліній, выдача крэдытаў па ўжо адкрытых лініях ажыццяўляецца ў штатным рэжыме.

Крэдытаванне нерухомасці па-ранейшаму ажыццяўляюць у ААТ «БПС-Сбербанк». Аднак, як падкрэслілі ў кол-цэнтры, працэнтныя стаўкі па такіх крэдытах павялічаны максімум да 60% гадавых.

З-ЗА КРАТАЎ

Куды цяпер?

Учора Мікалая Статкевіча павінны былі перавесці з турмы ў калонію. Але на працягу панядзелка так і не ўдалося высветліць, ці пакінуў экс-кандыдат у прэзідэнты Магілёўскую турму.

Нагадаем, што ў маі 2011 года суд Ленінскага раёна Мінска прыгаварыў Статкевіча да шасці гадоў пазбаўлення волі па абвінавачванні ў арганізацыі масавых беспарадкаў у дзень прэзідэнцкіх выбараў 19 снежня 2010 года. Першапачаткова палітык адбываў пакаранне ў шклоўскай калоніі №17, аднак у студзені 2012-га ўмовы адбыцця пакарання яму зрабілі больш жорсткімі, перавёўшы на тры гады ў магілёўскую турму №4. Гэты тэрмін скончыўся 12 студзеня.

Як паведаміла жонка зняволенага палітыка Марына Адамовіч, раніцай 12 студзеня яна тэлефанавала ў магілёўскую турму, дзе ёй паведамілі, што Статкевіч знаходзіцца яшчэ там. Калі і куды перавядуць мужа, Адамовіч не ведае. Паводле яе слоў, у мінулыя выхадныя Статкевічу абяцалі даць магчымасць патэлефанаваць дадому, але званка не было.

У кіраўніцтве магілёўскай турмы запэўнілі, што пра месцазнаходжанне зняволенага ў трохдзённы тэрмін будзе паведамлена родным пасля яго паступлення ў іншае месца пазбаўлення волі.

ПРЫКЛАД

У мінскіх трамваях тлумачаць значэнне беларускага арнаменту

У грамадскім транспарце Мінска штодня транслююцца адукацыйныя відэаролікі пра беларускі арнамент і беларускую гісторыю

Як паведамілі журналістам у «Мінсктрансе», маніторы належаць прыватнай кампаніі «Інфамедыя аўта», якая і вызначае кантэнт ролікаў.

У "Інфамедыя аўта" так растлумачылі сваю ініцыятыву: *«Відэаінжынер складае плэй-ліст. Вось ён прапанаваў уставіць ролік пра арнамент. Чаму б і не? Мы стараемся зрабіць эфір разнастайным, каб там не толькі рэклама была. У нас ёсць ролікі і пра легенды Беларусі, і пра беларускія замкі. У асноўным – пра гісторыю Беларусі. Мы працуем ужо тры гады, і ўвесь час ёсць рубрыкі пра гісторыю Мінска і Беларусі».*

ТАМ, У ВІЛЬНЮСЕ...

Аляксандр МІЛІНКЕВІЧ:

«Беларускасць – гэта не прапіска, а стратэгічны выбар ЕГУ"

Хто стане наступным рэктарам Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта?

Пасля адстаўкі акадэміка Міхайлава, які заснаваў ЕГУ ў 1992 годзе і кіраваў ім больш за два дзесяцігоддзі, у ВНУ ідуць дыскусіі аб альтэрнатыўных кандыдатах на гэтую пасаду. Паводле статута ЕГУ, выбіраць рэктара будзе Генеральная асамблея Арганізацыі саўладальнікаў. Яна ўключае ў сябе Інстытут міжнароднай адукацыі (Літва), фонд «Адкрытае грамадства» (ЗША) і фонд «Еўразія» (ЗША). Але, па сутнасці, вырашальны голас пры прыняцці рашэння мае Савет ЕГУ. Ужо ёсць спіс кандыдатаў на гэтую пасаду: выконваючы абавязкі рэктара ЕГУ Дэвід Полік (ЗША), адзін з лідараў беларускай грамадзянскай супольнасці Аляксандр Мілінкевіч, гісторык Алесь Краўцэвіч, філосаф Таццяна Шчытцова.

Канчатковае рашэнне павінна быць прынята да 1 сакавіка.

Некалькі дзён таму ў ВНУ прайшла студэнцкая канферэнцыя «Беларускі ЕГУ: пасля 10 гадоў у Літве». Яе галоўнай тэмай было абмеркаванне далейшага лёсу ўніверсітэта. І хоць студэнцкая супольнасць права голасу не мае, але пачутай быць хоча.

«Выбары рэктара – гэта падзея, і яе наступствы могуць стаць лёсавызначальнымі для ўніверсітэта як адукацыйнага праекта з беларускай скіраванасцю», – сказаў прэзідэнт студэнцкага прадстаўніцтва ЕГУ Дзяніс Кучынскі. Для студэнтаў важна, каб ЕГУ захаваў беларускі вектар развіцця. ЕГУ – навучальная ўстанова, з якой беларускае грамадства заўсёды звязвала свае надзеі на падрыхтоўку нацыянальнай эліты.

Лідар руху "За свабоду" Аляксандр Мілінкевіч лічыць, што беларускасць ЕГУ – гэта не прапіска і не моўны рэжым, а перш за ўсё абазначэнне навуковых і адукацыйных прыярытэтаў, і менавіта яна павінна стаць стратэгічным выбарам універсітэта. На яго думку, гэтая ВНУ мае ўсе шанцы стаць першым нацыянальным універсітэтам Беларусі.

Кірыл БУБНОЎ.

СІТУАЦЫЯ

Гэта яшчэ не канец!

Нягледзячы на тое, што беларускі рубель ужо значна абясцэніўся да асноўных валют, спецыялістам відавочна, што гэта яшчэ не фінал гісторыі.

Па крайняй меры многія кампаніі пры разліках не бяруць за арыенцір лічбы на табло ў банкаўскіх абменніках.

Учора, 12 студзеня, на валютных таргах Беларускай валютна-фондавай біржы курсы склаліся так:

– долар ЗША каштаваў 14.310 беларускіх рублёў,
– еўра – 16.960 беларускіх рублёў,
– расійскі рубель – 228 беларускіх.

У той жа час учора на сайце турыстычнага аператара "Топ-тур" паведамлялася, што разлікі праводзяцца па наступных курсах:

– долар ЗША – 14.763 беларускія рублі,
– еўра – 17.398,5 беларускага рубля,
– расійскі рубель – 243,08 беларускага.

А некаторыя аўтадылеры дык увогуле не маглі вызначыцца з коштам аўтамабіляў у беларускіх рублях.

ПЕРСПЕКТИВА

На реконструкцию дорог требуется около 90 триллионов рублей

В Беларуси утверждена Государственная программа по развитию и содержанию автомобильных дорог на 2015–2019 годы.

За пять ближайших лет планируют реконструировать и построить дороги, километраж которых в 10 раз превышает показатели 2014 года. Среди намерений правительства – реконструировать и возвести 520 километров республиканских автомобильных дорог с доведением их до международных стандартов. В их числе участки автомобильных дорог М-5/Е 271 Минск–Гомель, М-6/Е 28 Минск–Гродно – граница Республики Польша (Брузги), М-8/Е 95 Граница Российской Федерации (Езерище) – Витебск–Гомель – граница Украины (Новая Гута), Р-23 Минск–Микашевичи и другие.

Потребность в финансировании программы за счет средств, предусмотренных на развитие республиканского и местного дорожного хозяйства, оценивается в объеме 89,2 трлн белорусских рублей в ценах декабря 2014 года. Из них за счет средств республиканского бюджета только 45,6 трлн рублей. Остальную сумму планируется получить за счет кредитов банков, внебюджетного централизованного инвестиционного фонда Министерства транспорта и коммуникаций; собственных средств дорожных организаций, местных бюджетов.

Таким образом, сообщает Министерство транспорта, к 2020 году протяженность республиканских автомобильных дорог с хорошим состоянием увеличится по сравнению с 2014 годом на 4972 километра и составит около 60% от их общей протяженности. На 520 километрах дорог предусмотрено повысить скоростной режим движения. Протяженность дорог с неудовлетворительным состоянием по ровности покрытия снизится на 2657 километров и составит 11% от общей протяженности. Протяженность платных республиканских автомобильных дорог составит 1 тысяч 968 километров.

УТРАТА

В Беларуси Образцову принимали всегда на высшем уровне

Скончалась знаменитая, любимая, непревзойденная, великая Елена Образцова...

[illegible]

Елена МОЛОЧКО.

Мікалай ЖЫБУЛЬ:

"За што плаціць штраф, калі я не магу працаўладкавацца?.."

З чатырох рабочых, з якімі не працягнулі кантракты на Бабруйскім заводзе трактарных дэталяў і агрэгатаў, на сённяшні дзень працаўладкаваны толькі адзін.

[illegible]

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 13 СТУДЗЕНЯ 2015 г.

ПАРАЛЕЛІ

Дзе дробным прадпрымальнікам жыць лягчэй?

У якіх умовах працуюць індывідуальныя прадпрымальнікі Беларусі і Украіны, высвятляў карэспандэнт "Народнай Волі".

Украіна

Дзяржава стварае ўсе ўмовы для развіцця дробнага прадпрымальніцтва...

Заходняя Украіна, Львоў. Рэгіён мяжуе з Польшчай. Аднак львоўскія дробныя прадпрымальнікі ў адрозненне ад сваіх беларускіх калег вельмі рэдка самастойна ездзяць на аптовыя "закупы" ў Польшчу. У гэтым няма патрэбы. У Львове на пастаяннай аснове працуюць так званыя "гуртоўні", іншымі словамі – аптовыя рынкі з польскім і ўкраінскім таварам. Зразумела, што і кошты на тавары аптовыя.

*Менавіта ў "гуртоўнях" і набывае тавар для сваёй міні-крамы прадпрымальніца **Вольга ПАЛЯНІЦА**. Дзяўчына даўно марыла распачаць уласную справу і ў рэшце рэшт адважылася. У мясцовым гандлёвым цэнтры "Інтэрсіці" Вольга адкрыла краму па продажы адзення для немаўлят.*

– Заняцца дробным бізнесам ва Украіне даволі проста, – *расказвае яна.* – Хоць наша дзяржава і не надта можа дапамагчы ўкраінцам, але затое стварае ўсе ўмовы для таго, каб мы самі "выплывалі". Хочаш паспрабаваць сябе ў нейкім накірунку – працуй. Выплывеш – малайчына, не выплывеш – зачыняйся.

– Што трэба зрабіць, каб "даволі проста" пачаць бізнес?

– Спачатку я звярнулася ў аддзел рэгістрацыі фізічных і юрыдычных асоб па месцы жыхарства. Праз некалькі дзён мне выдалі пасведчанне. За яго я заплаціла 5 доллараў (украінскімі грыўнямі ў эквіваленце), затым стала на ўлік у падатковую інспекцыю. Многія ўкраінскія дробныя прадпрымальнікі працуюць па спрошчанай сістэме падаткаабкладання. Гэта дазваляе не плаціць безліч падаткаў, а выплачваць адну фіксаваную суму, што значна аблягчае вядзенне бухгалтэрыі, якой я таксама займаюся самастойна.

– Якія падаткі плацяць украінскія прадпрымальнікі?

– Сістэма вельмі простая: кожны від прадпрымальніцкай дзейнасці адносіцца да пэўнай групы. У мяне другая група. Штомесяц я плачу 244 грыўні падатку. На сённяшні дзень гэта прыкладна 12 долараў, і яшчэ 422 грыўні (21 долар) складаюць адлічэнні ў пенсіённы фонд. Гэтыя адлічэнні на сённяшні дзень складаюць 34,7 працэнта ад мінімальнай заработнай платы. Абавязковымі выдаткамі для вядзення бізнесу з'яўляецца аплата арэнды гандлёвай кропкі. Мая міні-крама займае 4 квадратныя метры. Кошт яе арэнды 1200 грывень (прыкладна 60 долараў штомесяц). Такім чынам, усе выдаткі для вядзення бізнесу складаюць для мяне 95 долараў у месяц.

– Я правільна разумею: ніхто не можа вас прымусіць гандляваць таварамі ўкраінскай вытворчасці?

– Абсалютна правільна. За мной замацаваны пэўны від дзейнасці – гандаль таварамі для немаўлят. А чыёй яны вытворчасці – мая асабістая справа. Важна толькі, каб прадукцыя мела сертыфікат. Але гэтыя дакументы прадастаўляе аптовы гандляр, ніякіх сродкаў у атрыманне сертыфікатаў я не ўкладваю. Акрамя таго, у адрозненне ад беларускіх калег, у маёй краме няма касавага апарата. Ніхто не патрабуе гэтага. Што тычыцца падатковай, то, лічыце, мы працуем з падатковымі органамі на ўмовах узаемнага даверу. Я павінна заплаціць падатак, і не важна, дзе я гэтыя грошы вазьму. Груба кажучы, я месяц магу не працаваць, але падатак і арэнду аплаціць павінна. Падсумоўваючы, магу сказаць, што займацца дробным бізнесам ва Украіне адносна проста – было б жаданне...

Беларусь

З кожным днём усё цяжэй...

*Калі б праца прадпрымальнікаў у Беларусі залежала толькі ад жадання, то, магчыма, дробным бізнесам у нашай краіне займаўся б кожны трэці. Аднак беларускія рэаліі такія, што пакаштаваць прадпрымальніцкага хлеба адважваюцца нямногія. Што трэба для таго, каб адкрыць сваю справу ў Беларусі? Якія падаткі плацяць айчынныя ІП, з якімі праблемамі сутыкаюцца? На гэтыя пытанні ў размове з карэспандэнтам "Народнай Волі" адказаў старшыня РГА "Перспектыва" **Анатоль ШУМЧАНКА.***

– Насамрэч стаць індывідуальным прадпрымальнікам у Беларусі даволі проста. Трэба напісаць адпаведную заяву, стаць на ўлік у падатковую інспекцыю і фонд сацыяльнай абароны насельніцтва. Пасля падпрымальнік атрымлівае ідэнтыфікацыйны нумар і можа працаваць. І вось тут пачынаюцца складанасці, бо прадпрымальнік аўтаматычна робіцца закладнікам безлічы законаў і падзаконных актаў, якімі рэгламентуецца гэтая дзейнасць у Беларусі.

– Маеце на ўвазе жаданне дзяржавы прымусіць прадпрымальнікаў плаціць страхавы ўнёсак, роўны 35 працэнтам мінімальнай зарплаты?

– Гэта адзін з апошніх прыкладаў, які насамрэч не лезе ні ў якія вароты. Калі паглядзець на сярэднюю зарплату па краіне за 2014 год, дык становіцца зразумелым, што гэта новаўвядзенне моцна ўдарыць па дробных прадпрымальніках. Ім прыйдзецца плаціць прыкладна 7 мільёнаў рублёў за год. Бянтэжыць тое, што гэта тычыцца ўсіх агулам. Дзяржаву асабліва не цікавіць, які прыбытак мае той ці іншы прадпрымальнік, як ідзе гандаль, працуе чалавек ці не працуе... Людзей проста прымушаюць плаціць гэтыя грошы. Прымус – вось галоўная адметнасць узаемаадносін беларускай дзяржавы з прадпрымальнікамі.

– Напрыклад?..

– Напрыклад, мінулым летам улады зрабілі спробу прымусіць прадпрымальнікаў у абавязковым парадку гандляваць таварамі беларускай вытворчасці. На сённяшні дзень гэтая ініцыятыва пакуль не рэалізавана, але важна, што такое ў нашай дзяржаве дапушчальна. Пытанне ж нават не ў якасці ці адсутнасці якасці беларускіх тавараў, а ў спробе дырэктыўна іх навязаць усім. Хаця сярод прадпрымальнікаў ёсць тыя, каму выгадна гандляваць беларускімі таварамі, але ёсць і тыя, для каго больш рэнтабельна рэалізоўваць замежныя. Гэта ж рынак!

Да таго ж многія беларускія прадпрымальнікі с жахам чакаюць 1 сакавіка гэтага года, калі ўступіць у сілу ўказ №222 "Аб рэгуляванні прадпрымальніцкай дзейнасці", падпісаны Аляксандрам Лукашэнкам. Калі казаць па-простаму, дык гэтым указам у Беларусі фактычна ліквідуецца інстытут адзінага падатку для прадпрымальнікаў, які значна спрашчаў працу. Пачынаючы з вясны кожны прадпрымальнік павінен будзе самастойна весці ўласную бухгалтэрыю. Аднак вы ж разумееце: далёка не ўсе, хто працуе ў гэтым кірунку, добра валодаюць банкаўскімі ці падатковымі тонкасцямі.

Калі ў краіне дзейнічае адзіны падатак для прадпрымальніка, то з гэтым усё зразумела. Чалавек плаціць пэўную суму, устаноўленую ў канкрэтным рэгіёне органамі мясцовай улады, да гэтай сумы дадаецца так званы каэфіцыент за рэалізацыю тавараў, выробленых не ў Рэспубліцы Беларусь, і за тавар без дакументаў. У сярэднім атрымлівалася 200–300 долараў у месяц, а што будзе з вясны, нават цяжка сказаць.

– Ведаю, што яшчэ адной балючай праблемай для айчыннага дробнага бізнесу з'яўляецца сертыфікацыя тавараў...

– Як вядома, Беларусь стала членам Мытнага саюза. Згодна з рэгламентам гэтага новаўтварэння, патрабуецца, каб тавар быў сертыфікаваны. Прадпрымальнікам, якія займаюцца рознічным гандлем, выканаць гэтае патрабаванне немагчыма. Для таго каб атрымаць сертыфікат, тавар трэба здаць на адпаведную экспертызу. Прычым прадпрымальнік павінен аплаціць правядзенне гэтай экспертызы з уласнай кішэні. А калі ў чалавека тавару няшмат, то займацца прадпрымальніцкай дзейнасцю становіцца нерэнтабельна, бо тавар забіраюць і чалавеку няма чым гандляваць...

– Прадпрымальнікі будуць вымушаны зачыняцца...

– Спыніць дзейнасць ІП у нашай краіне значна цяжэй, чым яе пачаць. Пры закрыцці да ўладальніка бізнесу прыходзяць шматлікія правяраючыя, пасля са штрафамі не разлічышся. Кантралюючыя органы ў нашай краіне пры жаданні могуць усё канфіскаваць – і тавар, і выручку...

Так што, мякка кажучы, займацца дробным бізнесам у Беларусі няпроста. І з кожным днём робіцца ўсё цяжэй...

Віталь ГАРБУЗАЎ.

РЕГИСТРАТУРА

Медработникам «скорой» выдали диктофоны

По словам главврача Городской станции скорой медицинской помощи Минска **Александра Жинко,** использование диктофонов поможет контролировать свои эмоции как медработникам, так и пациентам (или их родственникам), повысит ответственность за сказанные слова. В случае чего запись позволит разобраться в конфликтных ситуациях, которые, к сожалению, периодически возникают между врачом и пациентом.

– *На каждом вызове медработник обязан включить диктофон и предупредить пациента и родственников, если они рядом, о том, что разговор записывается,* – отметил Александр Жинко. – *Записывающие устройства обладают большим объемом памяти – на сутки (дежурство) точно хватит. По окончании смены вся информация с диктофона будет сбрасываться в стационарный компьютер (находится на подстанции). Специалисты ее обработают, а заведующий подстанцией проанализирует полученные сведения. Потом их заархивируют. Если применение диктофонов докажет свою эффективность, в течение года мы закупим подобную технику для всех бригад скорой медицинской помощи.*

МЕДДАВЕДКА

Грып затрымліваецца...

Спецыялісты спадзяюцца, што ў гэтым сезоне эпідэміі грыпу ў Беларусі не будзе.

Да канца студзеня ў Беларусі не чакаецца вялікага ўздыму захворвання на грып, заявіла кіраўнік Нацыянальнага цэнтра па грыпе, вядучы супрацоўнік Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра эпідэміялогіі і мікрабіялогіі **Наталля Грыбкова.**

Паводле яе слоў, нягледзячы на тое, што Беларусь знаходзіцца «ў так званым эпідэмічным перыядзе», захворванне на грып у краіне на нізкім узроўні. Як адзначыла спецыяліст, у Еўропе сітуацыя з распаўсюджваннем грыпу «таксама спакойная».

Намесніца начальніка аддзела гігіены, эпідэміялогіі і прафілактыкі Міністэрства аховы здароўя **Іна Карабан** увогуле выказала надзею, што гэтай зімой, як і ў апошнія некалькі гадоў, эпідэміі грыпу ў Беларусі не будзе.

«На сёння ўзровень захворвання, які мы назіраем з 1 кастрычніка, дастаткова нізкі, і сёлета ў нас вакцынавана амаль 42% насельніцтва», – патлумачыла Карабан.

ЗА РУЛЁМ

Грузавыя аўто не будуць тоўпіцца на польскай мяжы?

Сусветны банк дае пазыку на мадэрнізацыю трасы М6 Мінск–Гродна

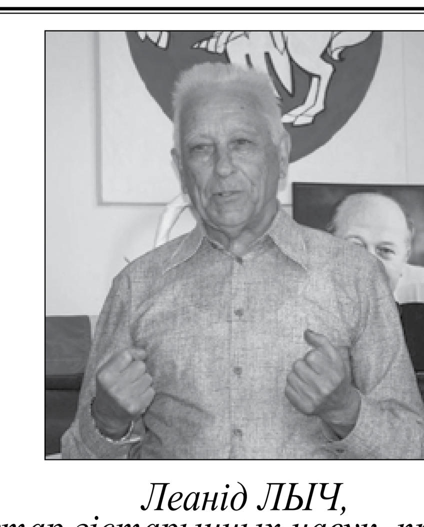
У пагадненні, якое падпісалі Беларусь і Сусветны банк, пазначана сума ў 250 млн долараў ЗША. Сродкі пойдуць на рэалізацыю Праекта па мадэрнізацыі транзітнага калідора. Прасцей кажучы, на мадэрнізацыю асобных участкаў трасы М6, а таксама на мерапрыемствы па рашэнні праблемы затрымак пры перасячэнні мяжы з Польшчай. У прыватнасці, мяркуецца павялічыць прапускную здольнасць пункта пропуску «Брузгі» з 700 грузавых аўтамабіляў у дзень, што ёсць у цяперашні час, да 1700.

Дарэчы, гэта самая буйная з пазык, выдзеленых Сусветным банкам Рэспубліцы Беларусь, і другі праект у дарожна-транспартнай галіне, які Сусветны банк фінансуе ў краіне на сённяшні дзень. Першым сумесным праектам (пазыка Сусветнага банка склала 150 млн долараў ЗША) стала рэканструкцыя ўчастка Пухавічы–Бабруйск трасы М5 Мінск–Гомель.

Для звесткі. Працягласць трасы М6 – 272 кіламетры. Да 2018 года яна будзе дарогай першай катэгорыі. На працягу трасы будзе пабудавана больш за 50 збудаванняў, у тым ліку масты і шляхаправоды. Адзін з самых буйных мастоў плануецца збудаваць каля Ліды праз раку Дзітва. Дарога будзе адпавядаць еўрапейскім стандартам: толькі ў адзін бок шырыня праезнай часткі складзе 7 метраў плюс 3,75 метра абочыны (3 метры з іх заасфальтуюць). Шырыня падзяляльнай паласы – 5 метраў. Разліковая хуткасць пасля рэканструкцыі – 120 км/г.

РОЗДУМ

Аўтакефалія праваслаўнай царквы – шлях да рэлігійнай незалежнасці Беларусі

Леанід ЛЫЧ,
доктар гістарычных навук, прафесар

Практычна не бывае, каб асноўныя ў той ці іншай краіне рэлігійныя канфесіі знаходзіліся па-за ўвагай свецкай улады. Такое характэрна і для занесенага ў наш край з поўдня і захаду хрысціянства. З боку дзяржавы яно належным клопатам карысталася яшчэ ў Вялікім Княстве Літоўскім. Яго дзеячы выдатна разумелі, што, не забяспечыўшы незалежнасці ў царкоўна-рэлігійнай сферы, немагчыма дамагчыся рэальнага дзяржаўнага суверэнітэту Княства. Ворагаў жа хапала як на ўсходзе, так і на захадзе. Прычым у тым змаганні кожны з іх заўжды стараўся выкарыстаць і рэлігійны фактар, асабліва гэта тычылася Маскоўскага Княства, з якім у ВКЛ было нямала агульнага ў рэлігійнай сферы. Напружанне стала нарастаць, калі ў сувязі з захопам татара-манголамі Кіева Кіеўскую мітраполію перанеслі ва Уладзімір-на-Клязьме, а на пачатку XIV стагоддзя – і зусім у Маскву.

Тую сітуацыю правільна ацаніў вялікі князь літоўскі Гедзімін. Не без ягонай ініцыятывы Канстанцінопальскі патрыярх прызначыў у 1316 годзе першага "мітрапаліта кіеўскага ў ВКЛ Феафіла з рэзідэнцыяй у Наваградку, што, як справядліва зазначае даследчыца Святлана Марозава, адлюстравала саперніцтва царкоўных і свецкіх улад ВКЛ з маскоўскімі князямі і мітрапалітамі за першынство на ўсходнеславянскіх землях".

Шчырым і актыўным прыхільнікам праваслаўнай царквы Вялікага Княства Літоўскага быў наш вялікі князь літоўскі Вітаўт. Па ягонай прапанове епіскапы Княства нават насуперак жаданню Канстанцінопаля абралі ў 1415 годзе асобным мітрапалітам кіеўскім у ВКЛ балгарына Рыгора Цамблака. Аднак замацавацца на гэтай пасадзе ён не змог, бо царкоўная ўлада ў ВКЛ перайшла да стаўленіка Масквы Фоція. І сапраўднага міру сярод праваслаўных усходнеславянскіх земляў не ўдалося дасягнуць. Што да пазіцый Масквы ў рэлігійным пытанні, дык яны нязменна ўмацоўваліся, у выніку чаго ў 1459 годзе паўстала самастойная, незалежная ад Кіева Маскоўская мітраполія. Хоць праваслаўныя Вялікага Княства Літоўскага супольна з Галіцыяй знаходзіліся пад юрысдыкцыяй Кіеўскай мітраполіі, уплыў Масквы працягваў адбівацца на іхным жыцці, што іншым разам з'яўлялася нават адной з прычын крывавых войнаў.

Не спыніліся яны і пасля таго, як у 1569 годзе аб'ядналіся Вялікае Княства Літоўскае з Каронай Польскай у федэратыўную дзяржаву – Рэч Паспалітую Абодвух Народаў (польскага і літоўскага (беларускага)). Тут ужо праваслаўным давялося мець справу з небяспечным уплывам Касцёла – магутнага носьбіта польскага духу ў Рэчы Паспалітай. Неверагодна складаныя ўмовы царкоўна-рэлігійнага жыцця зрабілі зусім немагчымым пабудову яго на прынцыпах незалежнасці, затое прывялі ў 1596 годзе да заключэння Берасцейскай царкоўнай уніі. Яе ўсяляк падтрымліваў Папа Рымскі, што дапамагала ўніятам ладзіць сваё жыццё больш-менш незалежна і ад польскага касцёла, і ад утворанай без згоды Канстанцінопаля ў 1589 годзе Маскоўскай патрыярхіі.

Карэнныя змены ў царкоўна-рэлігійнай сферы Беларусі, прычым не ў лепшы бок, адбыліся ў канцы XVIII ст. пасля агрэсіўнага ваеннага захопу і далучэння яе да Расійскай імперыі. Самыя цяжкія выпрабаванні выпалі на долю ўніятаў. Не без дапамогі падкупленых царскімі і свецкімі ўладамі Расіі ўніяцкіх іерархаў удалося ў 1839 годзе пакласці канец нялёгкаму існаванню Беларускай уніяцкай царквы. Большыню яе вернікаў гвалтам перавялі ў рускае праваслаўе, у якім амаль нічога не было з беларускага. І не было таму, што праваслаўнае духавенства Расійскай імперыі цалкам адмаўляла само існаванне беларусаў, лічачы іх за рускіх. У краінах Еўропы ніводная праваслаўная царква не праводзіла такой дэструктыўнай антынацыянальнай палітыкі ў дачыненні да сваіх прыхаджан. За працяглы час знаходжання нашага краю ў складзе Расійскай імперыі Руская праваслаўная царква не правяла аніводнага богаслужэння на роднай мове беларускага народа, не заснавала на ёй аніводнай школкі, не выдала аніводнай газеты ці кніжкі.

Калі ў ходзе рэвалюцыйных падзей 1917 года і на нашай знявечанай чужынцамі зямлі ўзнікла нешта падобнае на ўласную дзяржаву ў форме Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, то, як і раней, нацыянальнай арыентацыі духоўныя і свецкія асобы не жадалі. Іх мэтай заставалася і надалей мець штосьці падобнае на Рускую праваслаўную царкву царскіх часоў. Але неўзабаве ў перадавых колах грамадства шырокую папулярнасць набыла ідэя стварэння ў БССР Беларускай аўтакефальнай праваслаўнай царквы (БАПЦ). За неадкладную рэалізацыю гэтай прагрэсіўнай, цалкам апраўданай задумы актыўна ўзяўся мітрапаліт Менскі і Беларускі Мельхісадэк (Міхал Паеўскі), запачаткаваўшы ў XX ст. абвяшчэнне і заснаванне Беларускай праваслаўнай аўтаноміі і аўтакефаліі. І яго старанні маглі б даць куды большы і жаданы плён, калі б не арышт і высылка яго ў Краснаярскі край ды заўчасная смерць у Маскве ў 1931 годзе.

У першыя гады існавання БССР была і такая незалежная рэлігійная структура, як Беларуская аўтаномная праваслаўная царква. Яе абвясцілі ў маі 1924 года ў Магілёве на першым Беларускім абласным царкоўным саборы. Яна пратрымалася да снежня 1934 года, паколькі будавала сваю дзейнасць у адпаведнасці з савецкім ладам жыцця.

Калі здавалася, што ўжо ўсё сціхла з ідэяй аўтакефальнай праваслаўнай царквы, улетку 1937 года яна зноў ўсплыла на паверхню, пра што паклапаціліся – цяжка паверыць! – самі савецкія рэпрэсіўныя службы. Выкрытую імі выключна ўяўную шпіёнска-паўстанцкую арганізацыю яны назвалі "Беларуская праваслаўная царква". За надуманую прыналежнасць да яе і актыўную дзейнасць 11 чалавек расстралялі, а двух прыгаварылі да адбыцця дзесяцігадовага тэрміну ў сталінскіх лагерах. Зразумела, выкрытая нкусаўцамі "царква" нічога практычнага і карыснага не дадала да ідэі аўтакефаліі, а вось думку пра яе ў некаторых людзей усё ж такі абудзіла.

На паводзіны, псіхалогію беларусаў неадназначна паўплывалі жорсткія ўмовы фашысцкай акупацыі нашай Бацькаўшчыны ў 1941–1944 гадах. Даводзілася глыбока задумвацца і над тым, што ў Савецкай Беларусі ўжо многіх амаль зусім не хвалявала. З-за заканамернага страху, нежадання стаць безабароннай ахвярай фашысцкай палітыкі анямечвання людзі не толькі загаварылі, але і пачалі рабіць канкрэтныя крокі па аднаўленні даваеннай практыкі беларусізацыі жыцця, якое ў другой палове 1930-х гадоў паспела зведаць на сабе немалую дэфармацыю з прычыны мэтанакіраванага правядзення сталінскага курсу культурна-моўнай асіміляцыі (русіфікацыі) усіх нярускіх народаў. Няпрошаны "гаспадар" не ставіў палкі ў колы беларусізацыі. Нямецкі акупацыйны рэжым спрычыніўся і да аднаўлення ў жніўні 1942 года Беларускай аўтакефальнай праваслаўнай царквы. І яна фактычна функцыянавала, знайшла падтрымку ў шырокіх колах грамадства. Толькі з-за неспрыяльных ваенных умоў не было рэальнай магчымасці ўлагодзіць гэтае лёсавызначальнае для беларусаў пытанне аб канчатковым прызнанні БАПЦ канстанцінопальскім патрыярхам.

Тое, чаго не ўдалося дасягнуць дома ў гады акупацыі, стала рэальнасцю ў пасляваенны час, толькі ўжо на чужыне. Патрэба ў аўтакефальнай праваслаўнай царкве была вельмі надзённай для нашых уцекачоў на Захад, бо амаль усё эвакуіраванае сюды кіраўніцтва створанай у 1942 годзе БАПЦ далучылася да Рускай замежнай праваслаўнай царквы, якая накшталт такой царквы ў Расіі і СССР зусім не лічылася з нацыянальнымі інтарэсамі беларускіх вернікаў. Каб стаць на абарону іх інтарэсаў, і была заснавана ў чэрвені 1948 года ў Канстанцы (Нямеччына) пры самай вялікай падтрымцы і непасрэдным удзеле Украінскай аўтакефальнай праваслаўнай царквы Беларуская аўтакефальная праваслаўная царква. Лёс апошняй стаўся непараўнальна больш шчаслівым, чым у дзвюх яе папярэдніц. Яна, на шчасце беларусаў не толькі замежжа, але і метраполіі, працягвае сваю дзейнасць і па сённяшні дзень, хоць і даецца гэта праз вялікія цяжкасці. На пачатку 1980-х гадоў справа дайшла нават да вялікага расколу БАПЦ і ўзнікнення ў эміграцыі дзвюх БАПЦ.

Калі б у пасляваенныя гады за мяжой не была створана і не функцыянавала Беларуская аўтакефальная праваслаўная царква, мы і тады і сёння не мелі б досыць скансалідаванай шматлікай беларускай дыяспары. Нашы суайчыннікі, апынуўшыся за мяжой, зведалі вялікія цяжкасці з уладкаваннем жыцця, прасілі Бога часцей супольна, чым паасобку – дапамагчы пераадолець іх. Патрэба ў стварэнні ўласных хрысціянскіх храмаў адчувалася на кожным кроку. Няцяжка прадбачыць, чым бы ўсё гэта закончылася, калі б нашы эмігранты хадзілі пакланяцца Богу не ў свае, а ў замежныя – рускія ці ўкраінскія праваслаўныя бажніцы, а некаторыя – у польскія касцёлы. Такога ж роду хрысціянскія святыні здаўна прыжыліся на беларускай зямлі. Для яе хрысціянскіх вернікаў пераход з праваслаўя ў каталіцызм не такая ўжо і рэдкая з'ява, прычым нават са зменай сваёй нацыянальнай ідэнтычнасці, што супярэчыць усялякай логіцы. Без уласнай праваслаўнай царквы беларускія эмігранты гэтай веры з цягам часу трансфармаваліся б у большасці сваёй у рускіх, украінцаў, палякаў. І калі такога, хвала Богу, не адбылося, дык толькі дзякуючы таму, што нашы паваенныя эмігранты мелі Беларускую аўтакефальную праваслаўную царкву. У захаванні беларусамі сваёй нацыянальнай ідэнтычнасці пэўную ролю адыгралі створаныя імі ўніяцкія прыходы, нягледзячы на іх нязначную колькасць.

Да беларускага нацыянальна-культурнага Адраджэння канца 80-х – пачатку 90-х гадоў мінулага стагоддзя ў нас вельмі мала ведалі пра дзейнасць БАПЦ за мяжой. Сітуацыя рэзка змянілася пасля прыняцця 27 ліпеня 1990 года Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце БССР і распаду СССР ў канцы 1991 года. На гэты час прыпала ажыўленне царкоўна-рэлігійнай дзейнасці ўсіх канфесій краіны. Беларусь сталі наведваць і кіраўнікі замежнай БАПЦ, пакідаючы пра сябе, дзякуючы адданасці беларускім культурна-моўным традыцыям, пазітыўнае ўражанне ў жыхароў метраполіі. Гэта, зразумела, не магло не ініцыяваць у нацыянальна свядомых пластах грамадства думкі пра аднаўленне ў суверэннай Рэспубліцы Беларусь незалежнай праваслаўнай царквы, дзеля чаго столькі намаганняў давялося прыкласці на працягу XX стагоддзя. І ў такой думкі аказалася шмат прыхільнікаў, асабліва да ўсталявання прэзідэнцкай сістэмы кіравання краінай. А вось яе прэзідэнт адразу ж пайшоў на самае цеснае збліжэнне і супрацоўніцтва з іерархамі Беларускага Экзархату – рэлігійна-структурным падраздзяленнем Рускай праваслаўнай царквы Маскоўскага патрыярхату і г.зн. ва ўсім залежнай ад яго. І духоўныя, і свецкія ўлады ў штыкі сустрэлі святую для нас ідэю Беларускай аўтакефальнай праваслаўнай царквы, чым толькі засведчылі сваю поўную абыякавасць да палітычнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь, бо ён ёсць поўная фікцыя пры існаванні рэлігійнай залежнасці ад якой-небудзь дзяржавы, у нашым выпадку – ад Расійскай Федэрацыі. Нездарма ж у сярэднявеччы Масква так зацята змагалася з Канстанцінопальскім Патрыярхам за сваю царкоўную незалежнасць і насуперак ягонай волі спачатку выйшла са складу Кіеўскай мітраполіі, а затым стварыла сваю ўласную патрыярхію. І гэта ў час, калі маці праваслаўя – Канстанцінопальская патрыярхія зведвала такія велізарныя цяжкасці з-за знаходжання горада пад уладай мусульманскай Асманскай імперыі, а таксама з-за няспынных канфліктаў з каталіцкім Рымам.

Архінепрыхільнае стаўленне самой прарасійскай Беларускай праваслаўнай царквы Маскоўскага патрыярхату і палітычнага кіраўніцтва РБ да ідэі аўтакефаліі тлумачыць, чаму яна і сёння знаходзіцца ў зародкавым стане. Для БАПЦ дзяржава не выдзеліла нават самага невялічкага памяшкання, чаго нельга сказаць пра яе фінансавую і іншага роду дапамогу Беларускай праваслаўнай царкве Маскоўскага патрыярхату. Без дай прычыны ўладамі чыняцца ўсялякія перашкоды падчас правядзення святарамі БАПЦ багаслужэнняў, малебнаў, асвячэнняў крыжоў і іншага. Святары Беларускай аўтакефальнай праваслаўнай царквы на Бацькаўшчыне маюць адміністрацыйны і судовы праслед, штрафуюцца і асуджаюцца за выкананне сваіх царкоўных патрэб.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

Народная Воля http://www.nv-online.info 13 СТУДЗЕНЯ 2015 г.

З НАТУРЫ

У вёсках пустуюць дамы. І ў той жа час будуюцца новыя…

Падчас калядных святаў давялося праехаць па шэрагу раёнаў Беларусі. На што звярнуў увагу? Едзеш па вясковай вуліцы -- абапал стаяць тыпавыя домікі, але ў некаторых з іх нікто не жыве. Пабудавалі па так званай прэзідэнцкай праграме, а вось засяліць не змаглі. Ці то не прываблівацць тыя ж СПК спецыялістаў, механізатараў, даярак, ці ўзведзены домікі без уліку рэальных патрэб? У любым выпадку гэта відавочная безгаспадарчасць.

І, здаецца, яна не выкараняецца, а множыцца. Сапраўды, калькі на перыферыі пустуючых хат, у якіх пры дбайным стаўленні можна было б жыць ды жыць?! Дык іх кінулі, а, глядзіш, будуюцца новыя, такія ж тыпавыя домікі. Калі на зямлі, на якой я нарадзіўся, будзе сапраўдны гаспадар?

Мар'ян МАРКОЎСКІ, жыхар Масквы.

ПЫТАННЕ–АДКАЗ

Сустрэў на Новы год даўнішняга сябра. Пасядзелі за сталом, выпілі па келіху-другім… І, вядома ж, пачалі спяваць. Голас майго напарніка літаральна заваражыў усіх нашых гасцей, яны прасілі яго выканаць то адну, то другую песню.

На развітанне мой сябра сказаў: "Ты ведаеш, у далёкія часы спевакі былі трэцімі асобамі ў дзяржаве". Хацеў бы ведаць, гэта праўда ці звычайнае красамоўства, якое бывае пад п'яную руку?

Мікола ГАЎРЫЛЕНКА, 54 гады.

Спявак у храме быў трэцяй асобай у дзяржаве

Спадар Гаўрыленка!

У часы Нерона спявак у храме сапраўды быў трэцяй асобай у дзяржаве.

Спявак хору да рэвалюцыі 1917 года атрымліваў 75 рублёў золатам, а лепшаму салісту плацілі 100 рублёў. Гэта ў той час, калі на тры капейкі можна было пражыць цэлы дзень.

КДБ растлумачыў...

Па тэлебачанні паведамілі пра затрыманне мусульман-салафітаў. Хацелася б ведаць больш падрабязней пра гэты напрамак мусульманскай веры.

А.САЛАГУБ,

Мінскі раён.

Камітэт дзяржаўнай бяспекі Беларусі паведаміў, што гэты выпадак меў месца ў канцы лістапада 2014 года, але паведамілі пра гэта толькі зараз, пасля тэракта ў Парыжы.

Прэс-сакратар КДБ Артур Стрэх паведаміў "Еўрарадыё", што *«гэтая група сфарміравалася пад уплывам рэлігійна-экстрэмісцкай арганізацыі «Хізб ут-Тахрыр»*. У ёй было 5 замежных грамадзян і 15 грамадзян Беларусі. Апошнія павінны былі праводзіць місіянерскую незаконную дзейнасць сярод мусульман на тэрыторыі Мінскай, Гродзенскай, Магілёўскай абласцей (як вядома, у нашай краіне жыве больш за 30 тысяч мусульман).

«Чакаць, пакуль яны здзейсняць канкрэтныя правапарушэнні ці злачынствы, зразумела, ніхто не стаў. Пакуль яны не здзейснілі нічога супрацьпраўнага, былі ўжыты дастаткова лаяльныя меры прафілактычнага характару», – распавёў Артур Стрэх.

Затрыманыя замежнікі былі дэпартаваны з нашай краіны. Што да грамадзян Беларусі, дык іх папярэдзілі, кажа прэс-сакратар КДБ.

Партыя «Хізб ут-Тахрыр» налічвае каля мільёна актыўных удзельнікаў. На расійскім сайце арганізацыі паведамляецца, што яна *«адмаўляе гвалтоўныя дзеянні ў мэтах пабудовы ісламскай дзяржавы»*. Пашыраюцца яны метадам «сецявога маркетынгу», як і «Аль-Каеда». Салафіты выступаюць за фундаменталізм у ісламе. Паводле іх ідэалогіі, мусульманін мусіць жыць гэтак жа строга, як першыя мусульмане. Салафіты адмаўляюцца паломніцтвы да магіл святых.

Арганізацыю лічаць забароненай у шэрагу краін свету.

НЕЛЬГА МАЎЧАЦЬ...

Як нас абводзяць вакол пальца…

У маі 2014 года разгарнулася кампанія па зборы подпісаў пад калектыўным зваротам жыхароў мікрараёна "Білева" наконт будаўніцтва даўно (яшчэ ў 2010 годзе) абяцанага і пераабяцанага (канец 2013 года) паліклінічнага комплексу. За два з паловай месяцы было сабрана 4756 подпісаў, аднесена і адпраўлена ў чатыры інстанцыі: Віцебскія абл- і гарвыканкамы, абласны Савет дэпутатаў, Міністэрства аховы здароўя. Адказы былі няўцямныя. Міністэрства даручыла правесці сустрэчу з заяўнікамі, дакладна адказаць на нашы пытанні. Нейкую таямнічую сустрэчу быццам бы правялі. Праўда, зборшчыкаў подпісаў, канешне ж, не запрасілі, таму прыйшлося праводзіць расследаванне, абтэлефаноўваць падпісантаў, каб высветліць, ці трапіў хто на гэтую сустрэчу. Ніхто!

Але ў афіцыйных адказах фігуравалі аж 25 чалавек! Нават прозвішча Алены Шабуня, адной са зборшчыц. Толькі, як высветлілася, Алена, як і я, нічога пра гэтую сустрэчу не ведала і на ёй НЕ БЫЛА!

Паскардзіліся ў міністэрства. Міністэрства абурэцца і загадвае: сустрэчу правесці! Але, як кажуць, начхалі чыноўнікі ў горадзе на гэты загад, але пісьмова паведамілі: першая чарга комплексу будзе пабудавана ў 2015 годзе. Маўляў, адчапіцеся ўжо!

Калі мы збіралі подпісы, дык высветлілі, што медыцына ў абласным цэнтры ў заняпадзе: дактароў не хапае, вузкіх спецыялістаў днём з агнём не адшукаеш, чэргі страшэнныя, заробкі ў медыкаў мізэрныя, паперамі завалілі так, што людзей з-за іх не бачаць, ды яшчэ ў верасні скарацілі фінансаванне на ахову здароўя на 30 працэнтаў (!). Правялі анкетаванне жыхароў і ўпэўніліся: так, праблемы балючыя. Аб'ядналіся з неабыякавымі людзьмі і пачалі збіраць подпісы за якасную медыцыну ў Віцебску. Падалі заяўкі на пікеты. Запісаліся на прыём да старшыні Савета дэпутатаў М. Партнога (раз на месяц прымае; да старшыні гарвыканкама сп. Мікалайкіна не змаглі – давялося па электронцы пісаць), за кароткі час сабралі 1367 подпісаў ды зноўку панеслі па інстанцыях.

Зразумела, пікетаванне нам ніхто не дазволіў – тут абарона кругавая, не прарвешся. А вось час сустрэчы прыспеў. Нас прынялі добразычліва: былі і старшыня Савета дэпутатаў сп.Партной, і галоўны доктар сп. Цітовіч, і намеснік старшыні гарвыканкама сп.Шлома. Даводзілі нам розныя лічбы… Уражвае! І поспехі ёсць, і дактароў хапае. А вось грошай няма. Прызналі, што заробкі ў дактароў на стаўку невялікія. Але адразу парыравалі: "А вы што думаеце, мы тут, пры ўладзе, шмат атрымліваем?" Усяго толькі 5 мільёнаў 600 тысяч (Шлома). Затое нараджальнасць у мінулым годзе перавысіла смяротнасць! На 211 чалавек! Шукаем тыя грошы, шукаем! А пакуль можам, напрыклад, больш транспарту з Білева пусціць, каб людзям было зручней да паліклінікі дабірацца.

Ну, хоць нешта…

Літаральна праз колькі дзён чытаю матэрыялы прэс-канферэнцыі для дзяржаўных журналістаў па ўсё той жа медыцынскай праблеме. І зноўку гучыць запэўніванне: першая чарга паліклінічнага комплексу ў Білева будзе пабудавана ў 2015 годзе. Уф! Недарэмнымі былі нашы намаганні. Але ў нашай дзяржаве можна быць упэўненым толькі ў тым, што дзяржаве давяраць нельга. Праз некаторы час атрымліваем адказ галоўнага доктара сп.Цітовіча на калектыўны зварот у Віцебскі гарвыканкам ад 23.12.2014. Вось толькі некаторыя выбрыкі: *"На 01.12.2014 укомплектованность (врачами) – 100 проц., узкие специалисты – на 98,9 проц."*; *«Превышение функций врачебной должности в целом по Витебску составило 3,6 проц., что подтверждает отсутствие перегрузки врачей-специалистов»* (а як быць з хірургам, які за змену прыняў ледзь не 100 чалавек? – мы дакладна высветлілі такі факт); *«Сдача объектов (строительство поликлиники в микрорайоне ЮГ-7А, реконструкция лечебного корпуса центральной клинической больницы) в эксплуатацию планируется в 2015–2016 гг. при достаточном выделении финансовых средств на строительство объекта»*…

Пра паліклінічны комплекс ў Білева – ні слова!

Дык дзе ж праўда? Зноў вакол пальца абвялі?

Пайшла ў паліклініку №3, у якой спецыяльна для білеўцаў адкрыта сем участкаў. Вывучаю шыльду з раскладам прыёму дактароў. 49 (!) участкаў, 5 тэрапеўтычных аддзяленняў. Народу – процьма, час ад часу ад шыльды мяне проста адштурхоўваюць, заціраюць у натоўп. Але я ўпарта вяртаюся да шыльды з раскладам прыёму, каб на свае вочы пабачыць *"стопроцентную укомплектованность врачами»*.

1-е тэрапеўтычнае аддзяленне, участкі №11,№18 – "нет врача".

2-е тэрапеўтычнае аддзяленне, участак №29 – «нет врача».

3-е тэрапеўтычнае аддзяленне, участкі №2, №23, яшчэ нейкі (прабачце, не пазначыла) – увогуле белыя плямы.

5-е тэрапеўтычнае аддзяленне, участак №13 – "нет врача".

На трох яшчэ пазначана: "учеба", "отпуск", "декретный отпуск"…

З 49 участкаў на дзесяці дактароў няма. Тэрапеўтаў! Самых запатрабаваных спецыялістаў!

Дык дзе 100 працэнтаў, спадар Цітовіч? Каго і навошта вы падманваеце?

Таццяна СЕВЯРЫНЕЦ.

Віцебск.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Рабі кар'еру, ды ведай меру

Былога дырэктара "Барысаўдрэва" Уладзіміра Мальцава, якому нядаўна вынеслі прысуд, спачатку абвінавачвалі ў "эгаістычным паразітаванні службовых паўнамоцтваў", а ў ходзе судовага працэсу пракуратура перакваліфікавала ягоныя дзеянні на спробу "ўпрыгожыць рэчаіснасць, кіруючыся кар'ерызмам і імкненнем зарэкамендаваць сябе дасведчаным і паспяховым кіраўніком".

З дзяцінства мара аб кар'еры
Была галоўнай для Іллі.
Яшчэ як хлопца ў піянеры
На сходзе ў школе прынялі,
Перад сабой паставіў мэту:
"Хоць намаганняў трэба шмат,
Ды я раструшчуся ў катлету,
Каб узначаліць наш атрад!"
І ён свайго дамогся ўсё-ткі:
Далося з цяжкасцю, але
Хлапчына стаў праз час кароткі
Суполкі школьнай на чале!
У інстытуце ён таксама
Да ўсіх вышынь ішоў наўпрост.
Наогул на жыццё прагама:
Прыспешваць свой кар'ерны рост.
А мэта – гэта не пацеха:
Прыйшоў ён майстрам на завод,
І ўжо праз год – начальнік цэха,
Яму народ глядзіць у рот.
Ілля не знаў у працы стомы,
Дырэктар гаварыў:
– Хвалю!
І вынік з гэтага вядомы:
"Вярхі" заўважылі Іллю.
Дырэктара-пенсіянера
Паслалі конча на спачын.
Іллю – у крэсла. Зноў кар'ера
Зрабіла ўверх віток адзін.
Здавалася, такія далі
Іллі адкрыліся цяпер!
Лічылі ўсе: на гэтай хвалі
Ён мецьме лепшую з кар'ер.
Дзяцюк і сам, прызнацца, марыў,
Што неўзабаве "пойдзе ў рост".
Але навіслі раптам хмары,
Ён атрымаў у грыву й хвост.
Сказаць дакладна вельмі цяжка,
Чаму згнаіў завод рублі:
Ці сапраўды была прамашка,
Ці ў тым няма віны Іллі.
Але была каманда "зверху":
– Усё прафукалі! Чаму?
Правесці органам праверку,
Загнаць дырэктара ў турму!
Суровую ўжывіце кару!

Характар "органаў" такі:
Пачуюць "фас", дык на ахвяру
Накінуцца, як ганчакі.
Не дзіўна, што "Ілля-зладзюга"
Узяты быў у абарот.
Службоўцы і гурмой, і цугам
Штодня хадзілі на завод.
Нібы краты, дзядзькі ў пагонах
Капалі яму для Іллі,
Аднак у дзеяннях ягоных
Істотных хібаў не знайшлі.
І што рабіць? У пракурора,
Прынамсі, выбару няма.
"Турма!" – "вярхі" сказалі ўчора.
Дык і акрэсліца турма…
У суд дарогаю прамою
Пайшла, як кажуць, справа-"твор".
Абвінавачваю прамовай
Прыбіў злачынца пракурор:
– Усё тут ясна і празрыста,
І неабвержная віна.
Мы судзім сёння кар'ерыста,
Хай атрымае ён спаўна!
Сумленна працаваў як быццам,
Уводзячы начальства ў зман:
Яшчэ вышэй хацеў прабіцца,
Таму і рупіўся пра план.
Хоць у дзяржаўную кішэню
Злачынца гэты не залез,
Але прымаў усе рашэнні,
Каб свой спатоліць інтарэс.
Ну дык няхай ідзе за краты,
На глебу спусціцца з нябёс!
Хоць абвяргалі адвакаты,
Імпэт іх плёну не прынёс…
Было прыемна пракурору.
Ён цвёрда знаў, што з гэтых пор
Яго кар'ера пойдзе ўгору,
Бо змог дабіцца пракурор,
Каб ужыл крутую меру
Да "кар'ерыста" на судзе.

* * *

І пракурора за кар'еру
У суд ніхто не павядзе.

РЭХА

Роднае слова – ва ўсе дзяржаўныя ўстановы

Лічу сенсацыяй тое, што кіраўніцтва аўтазаправак кампаніі "А-100" вырашыла пайсці на абслугоўванне кліентаў з дапамогай беларускай мовы. Нават калі на першых часах у тых, хто працуе на бензакалонках, будуць пэўныя цяжкасці – яны праз месяц-другі пераадолеюцца. Галоўнае, каб ініцыятыва прыхільнікаў нацыянальнай культуры знайшла падтрымку ў большасці членаў калектываў.

Цяпер у мяне канкрэтная прапанова: беларускае слова павінна загучаць ва ўсіх дзяржаўных установах. Хопіць іх кіраўнікам хавацца за адгаворкамі, што, маўляў, у нас законам прадугледжана двухмоўе, а таму мы не абавязаны пераходзіць у дыялогах з наведвальнікамі на беларускую мову. Але ж вы, даражэнькія, не абавязаны выкарыстоўваць на рабоце толькі рускую мову. Не забывайце, што вы працуеце ў дзяржаўных установах Беларусі, а не Расіі, і ў вашых кабінетах у першую чаргу павінна гучаць родная, беларуская мова.

Павел ДУБАТОЎКА, жыхар Гомеля.

РОЗДУМ

Аўтакефалія праваслаўнай царквы – шлях да рэлігійнай незалежнасці Беларусі

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

[illegible]

ХАЧУ ВЕДАЦЬ...

Якая біяграфія ў Наталлі Качанавай?

У першым нумары "Народнай Волі" за гэты год надрукаваны нататкі Зміцера Панкаўца пра толькі што прызначаную на пасаду віцэ-прэм'ера Наталлю Качанаву. На жаль, аўтар не раскрыў яе біяграфію ў поўным аб'ёме. Мяне цікавіць яе працоўны шлях. Ну не адразу ж яна ўзначаліла Наваполацкі гарвыканкам…

Ніна КАВАЛЕЎСКАЯ.

Брэст.

Спадарыня Кавалеўская!

Выканаць Вашу просьбу зусім не цяжка. Вось як выглядае біяграфія новага віцэ-прэм'ера.

***

Наталля Іванаўна Качанава. Нарадзілася 25 верасня 1960 года ў горадзе Полацку Віцебскай вобласці.

У 1982 годзе скончыла Наваполацкі політэхнічны інстытут імя ЛКСМБ па спецыяльнасці "водазабеспячэнне і каналізацыя". У 2006 годзе з адзнакай скончыла Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь па спецыяльнасці "дзяржаўнае кіраванне нацыянальнай эканомікай".

Працавала аператарам пульта кіравання, інжынерам па тэхніцы бяспекі, інжынерам вытворча-тэхнічнага аддзела Полацкага прадпрыемства «Водаканал», інжынерам, выконваючым абавязкі начальніка, вядучым інжынерам вытворча-тэхнічнага аддзела Полацкага вытворчага аб'яднання жыллёва-камунальнай гаспадаркі, начальнікам аддзела жыллёва-камунальнай гаспадаркі, намеснікам старшыні па капітальным будаўніцтве і жыллёва-камунальнай гаспадарцы Полацкага гарадскога выканаўчага камітэта.

У лістападзе 2007 года была прызначана старшынёй Наваполацкага гарадскога выканаўчага камітэта.

У 2012 годзе Наталля Качанава была выбрана членам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання ад Віцебскай вобласці (вылучана ад гарадоў Полацка і Наваполацка). Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве.

Удастоена званняў «Жанчына Віцебшчыны 2002» і «Лепшы інжынерна-тэхнічны работнік Полацкага прадпрыемства «Водаканал». Узнагароджана медалём «За працоўныя заслугі», мае шэраг іншых медалёў і грамат.

У снежні 2014 года прызначана намеснікам прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь.

Наталля Качанава замужам, мае дзвюх дачок.

ОТКРЫТОЕ ПИСЬМО

Председателю Конституционного суда Республики Беларусь П.П.Миклашевичу

Устранить дискриминацию!

28 ноября 2014 года в газете «Народная Воля» была опубликована статья экс-судьи Конституционного суда Михаила Пастухова «Почему я не могу быть президентом в своей стране?».

В самом деле: почему? Михаил Иванович Пастухов – известный юрист. В 35 лет он защитил докторскую диссертацию, получил почетное звание «Заслуженный юрист Республики Беларусь». Будучи избранным судьей Конституционного суда, он принес присягу на верность Конституции и белорусскому народу. Более 30 лет прожил в Беларуси. И после всего этого он не может претендовать на должность президента? Абсурд!

А все из-за того, что кто-то захотел «поправить» Конституцию на референдуме 1996 года и дописать, что президентом может быть избран «гражданин Республики Беларусь по рождению». В итоге получилось, что белорус, родившийся за границей, или человек, получивший белорусское гражданство и живущий в Беларуси, не вправе стать президентом страны. Но при этом он может занимать любые другие должности в государственном аппарате. Разве есть в этом логика? И как это конституционное новшество согласуется с другими нормами Конституции?

К примеру, возьмем статью 22 Конституции, где установлено, что все равны перед законом.

Следует также упомянуть статью 23 Конституции, в соответствии с которой никто не может пользоваться преимуществами и привилегиями, противоречащими закону. Таких преимуществ не может иметь и тот гражданин, которого мама родила в Беларуси, а равно за ее пределами.

К тому же здесь возникает ряд мелких юридических вопросов типа: как доказать место рождения? Надо ли подтверждать факт принадлежности отца к гражданству Беларуси? И главное – как быть с тем фактом, что до октября 1991 года жители Беларуси были гражданами СССР? Кроме того, тогда вообще не было гражданства Беларуси?

На мой взгляд, поставленные вопросы и ответы на них, как и вышеприведенные нормы Конституции (стст.22, 23), свидетельствуют о противоречивости дополнительного требования к кандидату на должность президента в части указания на место рождения. Такая же противоречивость сохраняется и в статье 5 Закона «О Президенте Республики Беларусь».

В этой связи прошу на основании статей 158–160 Закона Республики Беларусь «О конституционном судопроизводстве» начать производство об устранении противоречий и правовой несправедливости в статьях Конституции и в Законе «О Президенте Республики Беларусь».

Вячеслав ГЕРАСИМЕНКО, депутат Верховного Совета 13-го созыва.

Народная Воля http://www.nv-online.info 13 СТУДЗЕНЯ 2015 г.

СТОП-КАДР

Марш единства

Более трёх миллионов человек приняли участие в маршах единства, прошедших в различных городах Франции в память о жертвах недавних терактов, в результате которых за три дня погибли 17 человек.

Самый крупный марш состоялся в Париже, в нем приняли участие около 1,6 миллиона человек. По данным полиции, это самая крупная массовая акция, когда-либо проходившая на улицах французской столицы. По словам корреспондента Би-Би-Си, на марш вышли люди всех профессий, представители разных социальных кругов, старики и дети – все объединились в воскресенье, чтобы выразить свою солидарность в борьбе с экстремизмом.

В начале марша колонну возглавили лидеры и высокопоставленные представители почти полусотни государств. Среди них – президент Франции **Франсуа Олланд,** канцлер Германии **Ангела Меркель,** британский премьер-министр **Дэвид Кэмерон** и президент Украины **Петр Порошенко.** В числе участников марша также были израильский премьер **Биньямин Нетаньяху,** лидер Палестинской автономии **Махмуд Аббас,** король и королева Иордании и другие.

Аналогичные марши солидарности в память жертв терактов последних дней прошли во многих французских городах, а также по всей Европе – в Берлине, Вене, Брюсселе и Лондоне и других городах мира.

ДОНБАСС

Стороны обвиняют друг друга в обстрелах

Представители украинских военных заявили, что за сутки сепаратисты обстреляли их позиции 63 раза. В свою очередь представители так называемой Донецкой народной республики сообщили, что украинская артиллерия 82 раза нарушила перемирие, в результате есть пострадавшие и погибшие среди мирного населения.

Киев заявил, что украинские военные «вынуждены открывать ответный огонь» по сепаратистам.

Жители Донецка выдвинули требование главе ДНР

Жители Калининского района Донецка выступили с обращением к главе самопровозглашенной Донецкой народной республики Александру Захарченко.

Авторы обращения настаивают на том, чтобы с территории их района не велись артиллерийские обстрелы. *«Мы требуем запретить приказом любые залпы артиллерии и РСЗО с территории Калининского района. Наш район -- тыловой, и любые залпы дают формальный повод для нанесения удара по нам»,* -- отмечают жители.

ЗНАКОМЬТЕСЬ!

Колинда Грабар-Китарович – президент Хорватии

Действующий президент Хорватии Иво Йосипович признал поражение во втором туре президентских выборов. Первой женщиной-президентом республики становится кандидат от ведущей оппозиционной партии «Хорватское демократическое содружество» **Колинда Грабар-Китарович.**

Йосипович в прошлом пользовался широкой поддержкой в Хорватии, но в последнее время подвергался критике за то, что экономика страны уже шестой год не может выбраться из рецессии.

Грабар-Китарович проводила избирательную кампанию под лозунгом «За лучшую Хорватию», резко критикуя экономическую политику президента и правительства и обещая улучшить экономическую ситуацию страны за счет развития малого и среднего бизнеса. Отдельным пунктом ее предвыборной программы была указана борьба за расширение прав хорватского населения соседних Боснии, Герцоговины и Сербии. Ее победа позволяет правым надеяться на благополучный исход предстоящих в конце 2015 года парламентских выборов.

Грабар-Китарович родилась в 1968 году в городе Риека. В школьном возрасте училась в США, окончила философский факультет Загребского университета, затем Дипломатическую академию в Вене. Была стипендиатом Университета Джорджа Вашингтона и Гарварда.

С 1992 года работала в МИД, занимала должности министра европейских интеграций и министра иностранных дел. Возглавляла переговорную группу по вступлению в Евросоюз, в 2008 году была назначена послом в США. С 2011 года выполняла функции помощника Генсека НАТО по вопросам публичной дипломатии, являясь самым высокопоставленным сотрудником-женщиной в Альянсе. По данным СМИ, остается сотрудником НАТО, находясь в неоплачиваемом отпуске. Замужем, воспитывает двоих детей.

Президент в Хорватии во многом церемониальная должность, глава государства имеет некоторый вес во внешней политике и является главнокомандующим. Но руководство страной осуществляет правительство.

"ЧП"

Отравились на похоронах пивом

Полиция африканского государства Мозамбик расследует трагический инцидент, произошедший в стране в минувшие выходные. Более 50 человек погибли, еще несколько десятков пострадали, отравившись традиционным местным пивом, которое подавали во время церемонии похорон. Правоохранители полагают, что напиток был отравлен умышленно. Всего в результате происшествия погибли 56 человек, пострадали 49.

СЛЫШАЛИ?

Интерпол объявил Януковича в розыск

Министр внутренних дел Украины Арсен Аваков заявил, что специальная комиссия Интерпола приняла решение об объявлении в международный розыск бывшего президента страны Виктора Януковича. Кроме этого, сообщил он, Интерпол объявил в розыск сына Януковича – Александра Януковича, экс-премьера Николая Азарова и других бывших высокопоставленных должностных лиц.

У НИХ

В Индии уволили чиновника, который не ходил на работу более 24 лет

Министр городского развития Индии Венкаиах Найду уволил сотрудника Центрального департамента общественных работ Нью-Дели по фамилии Верма, не появлявшегося на работе более 24 лет. В декабре 1990 года инженер-электрик ушел в отпуск, из которого так и не вернулся. Об этом сообщается в пресс-релизе, опубликованном на сайте индийского правительства.

Как отмечает Reuters, трудовое законодательство Индии является самым строгим в мире, и если работник не совершил уголовного преступления, то его довольно сложно уволить.

Был ли это первый отпуск господина Вермы за десять лет, в пресс-релизе не уточняется. Отмечается, что чиновник пытался его продлить, но ему было отказано. Прогульщик будет оштрафован, однако на какую сумму, не известно.

Власти занялись этим инцидентом еще в 1992 году, однако уволили Верму только сейчас. Министр Венкаиах Найду серьезно подошел к этому вопросу лишь в 2007 году, сообщается в пресс-релизе.

Аналогичный случай произошел несколько лет назад с индийским боевиком-сепаратистом Парешем Баруа. В 1978 году он устроился носильщиком на вокзал, а через год создал Объединенный фронт освобождения Ассама, который был признан террористической организацией, и ушел в подполье. Спустя 29 лет выяснилось, что он все еще числится на работе, и его уволили.

Похожая история произошла ранее и в Германии. Там, как сообщал The Telegraph, госслужащий не ходил на работу 14 лет, заработав за это время 745 тысяч евро. Сколько получил за свой 24-летний отпуск Верма, не известно.

НУ І НУ!

Русалкі ў нямецкіх басейнах

Іх можна сустрэць усё часцей. Плаваць, як раней, сумна. Іншая справа – у касцюме русалкі. Ды і астатнім куды цікавей плаваць з русалкамі.

ВОТ ТАК ПРИМЕР!

Мэр Лондона Борис Джонсон проспал ночь на улице

Он примерил на себя роль бездомного, вынужденного спать на улице: мэр провел ночь в спальном мешке на куске картона на Грэшэм-Стрит, в пяти минутах ходьбы от собора Святого Павла. Компанию ему составил российский бизнесмен Евгений Лебедев, владелец газет The Independent и The Evening Standard, которые и запустили кампанию по сбору средств на нужды бездомных ветеранов британской армии.

Перед тем как переночевать на улице, Джонсон и Лебедев посетили приют для бездомных. Как выяснилось, обитатели приюта в Холборне провели не менее двух лет на улице до того, как оказались там. В некоторых случаях люди провели на улице по 20–40 лет. Первым, с кем познакомились высокопоставленные гости, стал 84-летний Роланд, ветеран британских вооруженных сил, сражавшийся за свою страну в 1950-х в Северной Корее.

По итогам ночевки на улице мэр Лондона заявил, что ценит их работу благотворительных организаций и приятно удивлен объемом работы. *«Люди, которые служили стране в самые тяжелые времена, достойны нашей помощи в полном объеме,* – отметил Джонсон. – *За последние 20 лет число бездомных ветеранов снизилось, но то, что их все еще так много, – наша трагедия».*

От редакции

Как видите, российский бизнесмен Евгений Лебедев обеспокоен положением бездомных в Великобритании. Вывез миллиарды за границу, фактически обокрал свой народ и теперь печется об англичанах. Цинизм, не знающий границ! Почему бы тому же Путину, подкармливающему украинских сепаратистов, не поставить вопрос ребром перед своими ожиревшими миллиардерами: верните все до копейки в страну, тому народу, который вы обокрали?

ЯК ГЭТА БЫЛО...

Урокі Літвы

13 студзеня 1991 года савецкія войскі і падраздзяленні КДБ захапілі тэлевежу ў Вільнюсе; загінулі 14 чалавек. Штурм быў толькі часткай плана Крамля па "аднаўленні дзеяння Канстытуцыі СССР" на тэрыторыі Літвы, якая абвясціла незалежнасць ад Масквы.

У той жа дзень, 13 студзеня, мы, дэпутаты Апазіцыі БНФ у Вярхоўным Савеце 12-га склікання, прынялі заяву з асуджэннем ужывання сілы і ў падтрымку незалежнасці Літвы, а на наступны дзень на сесіі запатрабавалі прыняць аналагічную заяву ад імя ўсяго Вярхоўнага Савета. Дэпутаты-камуністы, якіх узначальваў тагачасны сакратар ЦК КПБ Валерый Ціхіня, выступілі супраць, яны не жадалі нават абмяркоўваць падзеі ў Літве, былі за тое, каб пачакаць і паглядзець, як будуць разгортвацца падзеі.

У выніку дыскусіі было вырашана накіраваць у Вільнюс афіцыйную дэлегацыю з сямі чалавек на чале з Нілам Гілевічам. Ад нашай фракцыі ў яе ўвайшоў толькі Валянцін Голубеў, і таму мы сфарміравалі сваю дэлегацыю – у складзе Барыса Гюнтара, Ігара Пырха і аўтара гэтых радкоў. Самастойна паехалі ў Вільнюс дэпутаты Віктар Ганчар, Яўген Глушкевіч і Аляксандр Лукашэнка.

Атрымалася так, што дэлегацыя апазіцыі ў складзе дэпутатаў-бээнэфаўцаў прыехала ў Вільнюс першай – уначы 14 студзеня.

...Калі дэпутат літоўскага Сейма Раса Растаўскене сустрэла нас на мяжы, яна сказала, што ёсць два варыянты: альбо ехаць у замоўлены для нас гатэль, альбо – у Вярхоўны Савет. Але чакаецца штурм будынка парламента савецкімі дэсантнікамі. Канешне, мы выбралі Вярхоўны Савет.

Праз колькі хвілін мы былі ў цэнтры Вільнюса. Будынак парламента быў абнесены арматурай, бетоннымі плітамі і аточаны дзясяткамі тысяч людзей. Яны трымалі транспаранты, палілі вогнішчы, спявалі песні і фактычна ўтварылі сабой "жывы шчыт". Аднак падзеі 13 студзеня паказалі, што мірныя людзі – не парашкода, што будзе загад – і дэсантнікі за некалькі хвілін пройдуць праз натоўп, пакінуўшы за сабой дзясяткі, калі не сотні, забітых.

Нас правялі ў Вярхоўны Савет. У фае і калідорах парламента грувасціліся самаробныя барыкады, але зброя, я заўважыў, была толькі ў некаторых – стрэльбы ці не канца XIX стагоддзя.

Пакуль мы дайшлі да залы пасяджэнняў, я ўжо ведаў, пра што буду гаварыць з трыбуны літоўскага парламента. Ішла трансляцыя, і я звярнуўся да беларусаў Літвы і тых беларусаў, якія служылі ў савецкіх войсках (праз шмат гадоў мне перадалі стэнаграму таго майго выступлення):

"Я хотел бы сказать несколько слов, обращаясь к жителям Литвы – белорусам и к солдатам-белорусам, которые, возможно, тут находятся. Шаноўныя землякі, тое, што цяпер адбываецца ў Вільнюсе, тое, што цяпер адбываецца ў Літве, гэта, можа быць, толькі пачатак той крывавай драмы, якая нам наканавана. Цяпер спрачаюцца, калі пачалася перабудова. Безумоўна, што дакладна фініш перабудовы можна вызначыць – 13 студзеня 1991 года, тут. Давайце праявім салідарнасць з народам Літвы, у якога адзінае з намі памкненне – гэта памкненне да свабоды, гэта памкненне да суверэнітэту. Дарагія землякі, тыя, хто па волі лёсу, па волі савецкай Канстытуцыі вымушаны апрануць вайсковую форму, памятайце, што калі дула аўтамата накіравана на брата, дык няма ніякіх гарантый, а ёсць стопрацэнтная верагоднасць таго, што заўтра гэтае дула будзе накіравана на вашых маці, на вашых сясцёр, на вашых братоў, на вашых дзяцей. Апусціце зброю!"

Таксама я прапанаваў дэпутатам іншых парламентаў, якія прыехалі ў Вільнюс, у знак салідарнасці з літоўскімі калегамі перад пагрозай штурму правесці ноч у будынку Вярхоўнага Савета. І сказаў, што 83 дэпутаты нашага Вярхоўнага Савета (Апазіцыя БНФ і Дэмклуб) падпісалі заяву, у якой асудзілі дзеянні Крамля і запатрабавалі неадкладнага спынення вайсковага ўмяшання. Гэтыя словы дэпутаты літоўскага Сейма сустрэлі стоячы.

Тая ноч у будынку Вярхоўнага Савета разам з людзьмі, якія былі гатовы ісці на смерць за сваю свабоду, – незабыўная. Застаецца ў памяці і пахаванне ахвяр штурму тэлевежы.

17 студзеня Вярхоўны Савет БССР вярнуўся да абмеркавання падзей у Літве.

Мы, дэпутаты Апазіцыі БНФ і Дэмклуба, якія наведалі Вільнюс, гаварылі з трыбуны сесіі пра нязломнасць літоўцаў, іх памкненне да свабоды, пра іх падтрымку законнага літоўскага кіраўніцтва і пра сумнеўнасць прамаскоўскага так званага "камітэта нацыянальнага выратавання", членаў якога ніхто не бачыў. (У Вільнюсе Валянцін Голубеў спрабаваў сустрэцца хоць з кім-небудзь з гэтага загадкавага камітэта – безвынікова.) Між іншым, нашы ацэнкі наконт гэтага "органа" потым пацвердзіліся: ніякага "камітэта" не было, а была група людзей, якая дзейнічала па сцэнарыі, напісаным на Лубянцы і зацверджаным імперскімі сіламі ў ЦК КПСС.

Не магу сказаць, што ўсе ў Авальнай зале адразу ўспрынялі нашы словы. Увогуле, абмеркаванне ішло бурна і даволі нервова. Некаторыя нават спрабавалі папракнуць тым, што мы занадта ўжо заклапочаны праблемамі літоўцаў – замест таго, каб думаць пра ўласныя, беларускія, справы. "На вялікі жаль, я не чула ў выступленнях народных дэпутатаў таварышаў Лукашэнкі, Ганчара, Навумчыка і шмат каго іншых такога болю, з якім яны выказваліся за літоўскі народ, такога самага болю за нашых чарнобыльскіх дзяцей і людзей, якія пацярпелі ад Чарнобылю", – папракала з трыбуны сесіі адна дэпутатка-камуністка. (Што, дарэчы, было няпраўдай: калі казаць пра Апазіцыю БНФ, дык менавіта Беларускі Народны Фронт, як вядома, дамогся праўды пра Чарнобыль і патрабаваў прыняцця адпаведных законаў.)

На сесіі дэпутат нашай фракцыі Мікалай Крыжаноўскі распавёў пра паездку сумесна з Сяргеем Антончыкам і Алесем Шутом у Латвію, дзе таксама рыхтаваўся праімперскі пераварот. Мы бачылі, што дзейнічае адзіны – маскоўскі – сцэнарый.

Было прапанавана некалькі праектаў Пастановы Вярхоўнага Света, і змаганне ішло літаральна за кожнае слова.

Камуністычная дэпутацкая большасць не жадала ўключаць прапанаваныя дэпутатамі БНФ палажэнні аб прызнанні суверэнітэту Літвы і неабходнасці адстаўкі міністра абароны СССР Язава. Не прайшла прапанова Зянона Пазьняка пра патрабаванне аб вывадзе дэсантных войскаў з рэспублік, расфарміраванне АМАПа і арышце тых, хто ўдзельнічаў у арганізацыі дзяржаўнага перавароту супраць законнай улады Літвы. Я ў сваім выступленні настойваў на тым, каб Вярхоўны Савет Беларусі прызнаў законна абраны парламент Літвы і яе ўрад, Канстытуцыю Літоўскай Рэспублікі як суверэннай дзяржавы. На жаль, гэтыя, як і некаторыя іншыя, нашы прапановы пры галасаванні не прайшлі і ў канчатковы тэкст Пастановы не трапілі: нам не хапіла галасоў.

У прынятай Пастанове гаварылася, што Вярхоўны Савет рашуча асуджае ўжыванне войскаў супраць мірнага насельніцтва, патрабуе *"неадкладна спыніць удзел узброеных сіл у вырашэнні палітычных праблем Літвы, правесці расследаванне дзейнасці так званага камітэта нацыянальнага выратавання, прыняць неабходныя меры па прадухіленні надалей прымянення зброі пры вырашэнні канфліктных сітуацый".*

Тады, у студзені 1991-га, мы былі расчараваны Пастановай, яна здавалася нам (і была такой на самай справе) недастаткова рашучай. Але калі я чытаю яе сёння – мне не сорамна за калег-дэпутатаў, нашых палітычных апанентаў. Так, яны не прагаласавалі за прызнанне незалежнасці Літвы. Але і радкі Пастановы, якія я працытаваў, – гэта зусім не тое, чаго чакала ад Беларусі Масква і вымагаў ад беларускіх камуністаў ЦК КПСС. У тыя дні я рэзка крытыкаваў дэпутатаў-камуністаў, а цяпер разумею, што яны, як гаворыцца, "скокнулі вышэй сваёй галавы", перакрочылі праз некаторыя стэрэатыпы ўласнага мыслення (канешне, не без нашага ціску).

Сёння гэта падаецца неверагодным, але наш пракамуністычны Вярхоўны Савет 12-га склікання стаў адзіным парламентам сярод парламентаў рэспублік СССР (калі не лічыць балтыйскіх), які прыняў Пастанову па выніках падзей 13 студзеня 1991 года ў Вільнюсе. У астатніх рэспубліках былі альбо заявы кіраўніцтваў парламентаў (як у Казахстане, Расіі і Украіне), альбо – рэакцыя асобных палітыкаў.

Падзеі студзеня 1991 года ў Вільнюсе істотна паўплывалі на беларускае грамадства. Нашы выступленні ў Вярхоўным Савеце трансляваліся па тэлебачанні і радыё, і жыхары Беларусі пачулі інфармацыю не ад маскоўскіх тэлеканалаў, а непасрэдна ад сведак – дэпутатаў, якія наведалі ў тыя драматычныя дні Вільнюс. Людзі даведаліся, што зусім побач іх суседзі гатовы плаціць жыццямі за незалежнасць, што паняцце "суверэнітэт" – гэта не тэрмін з лексікона "экстрэмістаў", а мэта, якая аб'яднала літоўскі народ.

Мы, дэпутаты ад БНФ, на прыкладзе падзей у Вільнюсе пераканаліся, што Крэмль і Лубянка ў памкненні захаваць імперыю не спыняцца перад чалавечымі ахвярамі, што прымусіла нас з большай адказнасцю рыхтавацца да магчымага супраціву. Гэтая праца вельмі прыдалася ў час праімперскага путчу ў жніўні 1991-га і ўвянчалася 25 жніўня дасягненнем незалежнасці Беларусі.

Ёсць і яшчэ адзін урок.

Па вяртанні з Вільнюса на сесіі мой тагачасны калега па Вярхоўным Савеце дэпутат Аляксандр Лукашэнка сказаў (цытую па стэнаграме): *"Самая галоўная думка, якая пастаянна свідруе мне галаву пасля Літвы. Гэта думка пра тое, што рабіў бы прэзідэнт і ягоная каманда, калі б сёння ў іх адабраць танкі і тых ачмурэлых салдат".*

Слушная думка. І – універсальная. Лукашэнка меў на ўвазе прэзідэнта СССР, але кожны прэзідэнт, які прагне задушыць свабоду, вымушаны абапірацца на танкі і на ачмурэнне.

Зрэшты, рана ці позна – але і ачмурэнне, і войскі, і нават танкі робяцца бяссільнымі перад памкненнем нацыі да свабоды і незалежнасці.

І ў гэтым, мне падаецца, самы галоўны ўрок тых падзей у Літве.

Сяргей НАВУМЧЫК, дэпутат Вярхоўнага Савета Беларусі 12-га склікання, каардынатар Апазіцыі БНФ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 13 СТУДЗЕНЯ 2015 г.

СУД ДЫ СПРАВА

Ігар ЛОГВІНАЎ:

“Гэту суму проста фізічна немагчыма выплаціць”

Эканамічны суд Мінска пастанавіў спагнаць каля 1 млрд рублёў з прыватнага выдавецкага ўнітарнага прадпрыемства «Логвінаў», уладальнікам якога з’яўляецца мінскі прадпрымальнік Ігар Логвінаў.

Суддзя Сяргей Кулакоўскі на падставе часткі 2 артыкула 12.7 КаАП (ажыццяўленне прадпрымальніцкай дзейнасці, калі ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі такая дзейнасць з’яўляецца незаконнай і (або) забараняецца) пастанавіў спагнаць з ПВУП «Логвінаў» штраф у памеры 30 базавых велічынь (5,4 млн рублёў). Па гэтым жа артыкуле суддзя пастанавіў канфіскаваць даход, атрыманы юрыдычнай асобай у студзені–снежні 2014 года, які склаў звыш 961 млн рублёў.

Пасля аб’яўлення пастановы Логвінаў паведаміў журналістам, што мае намер абскардзіць сённяшняе рашэнне Эканамічнага суда, аднак, хутчэй за ўсё, прадпрыемства «Логвінаў» будзе праводзіць працэдуру банкруцтва. «*Не тое што мы хочам яе праводзіць, але гэту суму проста фізічна немагчыма выплаціць»,* – сказаў ён.

Паводле слоў прадпрымальніка, ні ў яго, ні на рахунку прадпрыемства такая вялікая сума грошай аднамомантна не фігуравала.

Неаднаразовыя адмовы Мінінфарма ў выдачы «Логвінаву» ліцэнзіі распаўсюджвальніка друкаванай прадукцыі ён расцэньвае як «вайну», якая цягнецца ўжо некалькі гадоў. На думку Логвінава, міністэрства мяркуе, што *«такія выдаўцы і распаўсюджвальнікі краіне не патрэбны»*.

«Я прызнаю, што трэба весці дзейнасць з гэтым дазволам. Але ні ў адной краіне свету няма законаў, актаў, якія забаранялі б прадаваць кніжкі, не кажучы ўжо пра тое, каб друкаваць іх і выдаваць. Гэта норма заканадаўства прынята па нейкім непаразуменні, яна набыла моц, але я не разлічваў, што яна калі-небудзь у нашай краіне ўступіць у прамое дзеянне. Тым не менш гэта адбылося», – падсумаваў Логвінаў.

НЕЗАШОРАНЫМ ВОКАМ

У архіве былой “штазі”

Мой выезд з Кракава ў Германію быў звязаны з правядзеннем Міжнароднага семінара "1989 год: карэнны паварот у Цэнтральнай і Усходняй Еўропе" ў знакамітым горадзе Бад-Кісінген, дзе давялося выступіць з лекцыяй пра падзеі 1989–1991 гадоў у Беларусі.

На трэці дзень семінара яго арганізатары зладзілі паездку ўсіх удзельнікаў у горад Эрфурт, што да кастрычніка 1990 года знаходзіўся на тэрыторыі Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі. Тагачасная камуністычная прапаганда называла ГДР "першай рабоча-сялянскай дзяржавай на нямецкай зямлі". Якія "рабочыя" і якія "сяляне" направду кіравалі ў той дзяржаве, давялося пераканацца, калі нас завезлі ў будынак, вядомы пад назвай "Архіў дакументаў сакрэтнай паліцыі ("штазі") былой Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі. Эрфурцкі філіял". Архіў размяшчаецца ў некалькіх будынках, злучаных паміж сабою адмысловымі пераходамі. У цэнтральным будынку знаходзіцца музей, у якім экспануюцца фотакопіі шматлікіх дакументаў, тэхніка для праслухоўвання тэлефонных размоў, разнастайныя "жучкі" – фота- і кінакамеры, [illegible] пахаў падазроных асоб. У 1989 годзе ў акруговым упраўленні Міністэрства бяспекі ГДР у Эрфурце працавала 2915 штатных супрацоўнікаў, якія карысталіся дапамогай 8672 "добраахвотных памочнікаў". Ва ўсёй краіне з 17-мільённым насельніцтвам гэтыя лічбы складалі 91 тысячу і 173 тысячы чалавек. Усемагутны міністр дзяржбяспекі ГДР Эрых Мільке [illegible] мінулага стагоддзя прайшоў усебаковае навучанне ў Маскве, у органах сталінскіх ГПУ і НКВД, і лічыў сябе сапраўдным "вучнем чэкістаў".

Пасля таго як у лістападзе 1989 года камуністычныя ўлады ГДР пад ціскам народных хваляванняў пачалі адступаць, архівы “штазі” апынуліся пад пагрозай: яе супрацоўнікі, безумоўна, хацелі замесці сляды сваёй дзейнасці, ахвярамі якой сталі мільёны грамадзян краіны (многія тысячы развіталіся з жыццём). І тут ініцыятыву ў свае рукі ўзяла [illegible] складае больш за 3 кіламетраў (!). Ініцыятыву эрфурцкіх жанчын падхапіла грамадскасць іншых гарадоў – Лейпцыга, Дрэздэна, Магдэбурга, Карл-Маркс-Штата, аж пакуль 15 студзеня 1990 года гэтая хваля не дакацілася і да цэнтральнай установы ў Берліне. У агульнай колькасці дакументы “штазі” ўдалося захаваць на паліцах даўжынёю 111 [illegible] дзяржавы была ўзята пад дзяржаўную архіўна-музейную апеку. Сёння любы грамадзянін Германіі або іншай краіны (калі ў яго ёсць для гэтага адпаведныя падставы) мае права прыйсці ў цэнтральны берлінскі архіў або ў яго мясцовыя філіялы і, запоўніўшы адпаведны фармуляр, атрымаць копію “сваёй справы” з архіва. Усяго, пачынаючы з студзеня 1992 года, [illegible] быць больш пераканаўчым, як наведванне велізарных падвалаў, дзе стаяць сотні даўжэзных паліц з дакладна пранумараванымі тоўстымі папкамі, за кожнай з якіх – лёс чалавека “сацыялістычнай дзяржавы” ў нейкія там сорак гадоў сучаснай гісторыі...

Галоўны будынак архіва былой “штазі” ў Эрфурце, па вул.Петэрсберг, 19.

Лявон БАРШЧЭЎСКІ.

Бад-Кісінген–Эрфурт, Германія.

ПЕРСОНА

Ким Хадеев: человек и легенда

Интеллектуал, написавший более 50 диссертаций. Диссидент, дважды сидевший в советской тюрьме. Человек, который в 1949 году публично призвал убить Иосифа Сталина. Это только отдельные штрихи из биографии Кима Хадеева, еще при жизни ставшего минской легендой.

Семидесятые–восьмидесятые годы прошлого века называют временем, когда на кухнях интеллигенция обсуждала самые острые вопросы. Одной из квартир, где встречалась и общалась между собой минская интеллектуальная элита, была квартира Кима Хадеева. Но в биографии этого человека по-прежнему хватает “темных пятен”. Почему он, будучи школьником, пытался ограбить старушку? За что судили Хадеева и его соратников в 1962 году? Как Ким помог поставить “Раскіданае гняздо” в Купаловском театре? На вечере памяти Хадеева, прошедшем в галерее TUT.BY, об этом рассказали Жорес Алферов, одноклассник Кима и Нобелевский лауреат по физике (его воспоминания были зачитаны вслух), критик и литературовед Семен Букчин и режиссер Борис Луценко.

Жорес Алферов:

– Одним из самых ярких, хотя и чересчур оригинальных моих товарищей в школе был Ким Хадеев. Его отец, Иван Хадеев, член партии с 1918 года, являлся начальником «Белпищеторга» (белорусского управления торговли продуктами питания). В первые послевоенные годы это значило очень много. Киму, исключительно талантливому в гуманитарных науках, была вместе с тем присуща крайняя экстравагантность. В 1944 году, еще во время войны, когда в городе было очень неспокойно, Ким, который тогда учился в восьмом классе, взял папин пистолет (в Минске и гражданскому начальству на всякий случай давали оружие – советские армейские пистолеты ТТ). Как он объяснил позже, чтобы испытать ощущения грабителя. Остановил вечером на улице старушку и, направив на нее пистолет, потребовал деньги и одежду. Старушка стала кричать, прибежали милиционеры и арестовали Кима.

Папе Кима пришлось проявить неимоверные усилия, чтобы после освидетельствования у врачей сын был признан не вполне нормальным и вместо тюрьмы попал в психиатрическую лечебницу. Выйдя из нее через пару недель, он долго делился с одноклассниками своими впечатлениями, утверждая, что более интеллигентного и интересного общества нигде не встречал.

Почти без «четверок» окончив школу, Ким поступил на филологический факультет БГУ. За полтора года он освоил почти всю программу и сдал практически все экзамены. После третьего семестра ему оставалось сдать только два или три экзамена за последний курс, и он приступил к дипломной работе на кафедре западной литературы.

В начале 1949 года, в разгар кампании борьбы с космополитизмом и низкопоклонством перед Западом, Ким, защищая на собрании в университете своего профессора, обвиненного в космополитизме и уволенного из университета, сравнил сталинский режим с гитлеровским. Он был тут же исключен из комсомола и отчислен из университета. Вскоре его осудили по политической 58-й статье и посадили в тюрьму. К тому времени я уехал в Ленинград и узнал об этом, когда приехал в Минск на каникулы.

Следующая моя встреча с Кимом состоялась только летом 1954 года. Он рассказал мне, что в тюрьме оказался в одной камере с крупным работником Госплана, арестованным по «ленинградскому делу». В начале 1954 года этот человек был полностью реабилитирован, восстановлен в партии и добился пересмотра дела Кима и, как следствие, его освобождения.

В следующие приезды в Минск я встречался с одноклассником один или два раза. Он поступил в целевую аспирантуру Института мировой литературы Академии наук СССР (от Академии наук БССР). До этого успешно защитил дипломную работу в университете, сдав недостающие экзамены экстерном. В аспирантуре достаточно быстро сдал кандидатские экзамены и почти закончил диссертацию. Но, разочаровавшись в хрущевской оттепели и ее квазидемократии, Ким организовал в Минске кружок молодых людей, студентов и аспирантов университета и других вузов. Кружок стал регулярно собираться на своеобразные семинары для обсуждения политических проблем. Это не прошло бесследно. Кима отчислили из аспирантуры и, кажется, исключили из комсомола. После этого с помощью отца, уже пенсионера, но сохранившего связи в мире торговли, Ким устроился на работу ревизором в потребкооперацию. Как мне рассказывали, более въедливого и абсолютно бескорыстного ревизора трудно было найти. Каждая его ревизия заканчивалась крупными неприятностями для проверяемых.

Семен Букчин:

– В 1961 году после двух лет работы на заводе, куда пошел ради стажа, я поступил на первый курс отделения журналистики филологического факультета. Начало второго семестра, конец января или начало февраля 1962 года. Вдруг сообщают: “Всем идти на общефакультетское собрание”.

Зал забит. На сцене стол, зеленая скатерть, графин. Представители ректората, комитета комсомола. Слово предоставляется сотруднику КГБ, который сообщает, что раскрыта антисоветская группа, в которую входили отдельные студенты русского отделения нашего факультета и возглавлял которую какой-то Хадеев. Было понятно, что Хадеев не студент, а человек постарше. Еще назывался актер Эдуард Горячий *(теперь актер Русского театра)*. Среди студентов я запомнил две фамилии: Сергей Буткевич и Кобля, сын проректора Театрального института.

В чем состоял антисоветизм этой группы? Они собирались, читали запрещенную литературу, сочиняли литературные вещи, в которых издевались над социалистическими идеалами *(как рассказали другие участники вечера, члены группы Хадеева играли на фортепиано и распевали передовицу газеты “Правда”)*, поносили советскую власть, негативно относились к советским ценностям.

Выступают студенты: “Не место им в комсомоле! Не место в нашем университете!” Я не был диссидентом, но не любил советскую бюрократию, да и XX съезд партии поколебал мои идеалы. И вдруг один студент говорит: “Нужно их отправить на завод! Болванки таскать”.

Меня заело! Я – фрезеровщик четвертого разряда, ударник коммунистического труда. Выскакиваю на сцену и говорю, как заправский демагог: “Завод – это что, царская каторга? Вот я с завода. Возьмите лучше на поруки”. Мне казалось, что это удачный ход, ведь дело шло к исключению. После собрания (аудитория вся была напряженная, мрачная) ко мне подошел секретарь комитета комсомола факультета и сказал: “Семен, ты же рабочий парень! Их надо было развенчать, а ты вроде адвокатствовать стал!” Потом мне это тоже припомнили, с четвертого курса отправили в армию. А студентов входивших в группу Хадеева, исключили из комсомола и из университета, у некоторых жизнь оказалась сломана.

Борис Луценко:

– Если бы не знал Кима Хадеева и только послушал истории, как он сидел или пытался стрелять в старушку, то подумал бы: “Какой неинтересный человек! То ли шизофреник, то ли садист”. А я видел человека, ходящего по Минску и читающего книгу. Переход. Он останавливается, а потом идет точно на зеленый свет. Пытался сделать так же, но ничего не получилось.

Это был абсолютно образованный человек, сведущий во многих областях науки, не только гуманитарных. Мог написать диссертацию по медицине, но защищал ее другой человек. Моя жена была просто очарована Кимом и даже написала о нем роман. Но я не ревную.

Как-то при знакомстве он сказал мне: “Прочти «Раскиданное гнездо»! Срочно!” Я прочитал, но мне не понравилось: “Какая-то мелодрама”. “Ты – идиот! Ты ничего не понимаешь! – закричал на меня Ким. – Прочти еще раз. Обрати внимание, кто такой Лявон Зяблик, кто такая Марыля, кто такой Сымон. Проанализируй!” Задание было принято. Прочитал еще раз с этой точки зрения, что-то начал объяснять Киму. В ответ слышу: “Неправильно. Ты вообще не понимаешь Купалу”. А я знал его как советского писателя, который писал “як у нас у калгасе добра жыць”. “Перечитай всю поэзию Купалы”, – посоветовал мне Ким.

И вот однажды я читаю:

Пад непрагляднай марай ночы
Нам не дабачыць нашых крыўд.
На свет падняць баімся вочы,
Сабе сам кожны ўжо абрыд.

Ідуць народы з лета ў лета
К жыццю, к святлу з бяды, з жуды,
А мы, як цені з таго свету,
Ідзём, не знаючы куды.

Я говорю: «Гениально!» «Ну вот, понял!» – радостно кричит Ким. С этого момента началась работа над спектаклем «Раскиданное гнездо», который был поставлен в Купаловском театре. Теперь я честно могу признаться, что не я один его ставил. Мне помогал Хадеев.

***

“Город без Диогена не способен стать Афинами, – отметил философ Владимир Мацкевич. – Без Хадеева Минск никогда бы не смог стать таким, каким он теперь становится». А поэт Андрей Ходанович добавил: «Такое счастье, как Ким Хадеев, должно ходить по городам и создавать городские мифы».

Денис МАРТИНОВИЧ.

ПЕРСПЕКТИВА

На реконструкцию дорог требуется около 90 триллионов рублей

В Беларуси утверждена Государственная программа по развитию и содержанию автомобильных дорог на 2015–2019 годы.

За пять ближайших лет планируют реконструировать и построить дороги, километраж которых в 10 раз превышает показатели 2014 года. Среди намерений правительства – реконструировать и возвести 520 километров республиканских автомобильных дорог с доведением их до международных стандартов. В их числе участки автомобильных дорог М-5/Е 271 Минск–Гомель, М-6/Е 28 Минск–Гродно – граница Республики Польша (Брузги), М-8/Е 95 Граница Российской Федерации (Езерище) – Витебск–Гомель – граница Украины (Новая Гута), Р-23 Минск–Микашевичи и другие.

Потребность в финансировании программы за счет средств, предусмотренных на развитие республиканского и местного дорожного хозяйства, оценивается в объеме 89,2 трлн белорусских рублей в ценах декабря 2014 года. Из них за счет средств республиканского бюджета только 45,6 трлн рублей. Остальную сумму планируется получить за счет кредитов банков, внебюджетного централизованного инвестиционного фонда Министерства транспорта и коммуникаций; собственных средств дорожных организаций, местных бюджетов.

Таким образом, сообщает Министерство транспорта, к 2020 году протяженность республиканских автомобильных дорог с хорошим состоянием увеличится по сравнению с 2014 годом на 4972 километра и составит около 60% от их общей протяженности. На 520 километрах дорог предусмотрено повысить скоростной режим движения. Протяженность дорог с неудовлетворительным состоянием по ровности покрытия снизится на 2657 километров и составит 11% от общей протяженности. Протяженность платных республиканских автомобильных дорог составит 1 тысячу 968 километров.

СТАЛІЦА

Метро наступае...

«Пры будаўніцтве першага ўчастка трэцяй лініі метрапалітэна неабходна знесці амаль 140 будынкаў і збудаванняў, з іх 38 жылых дамоў, – паведаміў начальнік унітарнага прадпрыемства «Дырэкцыя па будаўніцтве Мінскага метрапалітэна» **Павел Царун.** *– Цяпер вядуцца работы па будаўніцтве першай чаргі трэцяй лініі.»*

Калі дакладней, то работы ідуць па будаўніцтве станцыі метро «Кавальская слабада». Пачалося будаўніцтва і станцыі метро «Вакзальная» – узводзяць мантажна-шчытавую камеру і пешаходныя тунэлі, якія звяжуць станцыі метро «Вакзальная» і «Плошча Леніна». На тэрыторыі неабходна знесці тры жылыя дамы, яшчэ тры будынкі трэба ліквідаваць на завулку Паўночны, які належыць да гістарычнай спадчыны Мінска.

Дарэчы, у 2015 годзе на будаўніцтва трэцяй лініі метрапалітэна выдзелена 950 млрд рублёў. Нягледзячы на стабільнае фінансаванне, работа на будаўнічых пляцоўках аб’екта, на думку памочніка прэзідэнта – галоўнага інспектара па горадзе Мінску Аляксандра Якабсона, арганізавана не на належным узроўні.

НАШЫ НОРАВЫ

Беларусы – на другім месцы па пошуку парнафільмаў у інтэрнэце

Такія высновы зрабіла кампанія Wordstat, высветліўшы, дзе жывуць самыя актыўныя аматары «клубнічкі».

Кампанія Wordstat праверыла па пошукавых сістэмах, дзе часцей за ўсё хочуць глядзець парнафільмы. Зона даследавання – былыя рэспублікі Савецкага Саюза. Пры падліку вынікаў улічваліся толькі запыты, зробленыя кірыліцай.

Па агульнай колькасці запытаў на парнафільмы лідзіруе Расія, бо яна самая вялікая, адзначае **most.tv**. Следам ідуць Украіна, Беларусь і Казахстан. А вось калі браць колькасць запытаў наконт порна ў сярэднім разліку на аднаго жыхара, то ў лідары выходзіць Казахстан. За ім ідзе Беларусь, потым Украіна, а толькі потым Расія.

ГУЧНАЯ СПРАВА

Суддзя Сяргей Самуйлік павесіўся?

Напярэдадні Новага года мы пісалі пра дзікі выпадак у Салігорску: там знік суддзя Сяргей Самуйлік. Учора “Народнай Волі” з уласных крыніц стала вядома, што знойдзена цела суддзі. Праваахоўныя органы папярэдне мяркуюць, што яго смерць не носіць крымінальнага характару.

Нагадаем: 34-гадовы Сяргей Самуйлік знік яшчэ 15 снежня мінулага года. Паводле адной з версій, у той дзень мужчына пакінуў свой працоўны кабінет і знік.

Паводле некаторай інфармацыі, супрацоўнікі міліцыі, якія высвятлялі абставіны здарэння, знайшлі запіску. Яе дакладны змест праваахоўнікі не разгалошвалі, але сэнс напісанага быццам быў такі: не шукайце мяне, усё адно не знойдзеце.

Адразу пасля знікнення Сяргея Самуйліка ўпраўленнем Следчага камітэта па Мінскай вобласці была распачата крымінальная справа па гэтым факце.

Да пошуку зніклага суддзі акрамя супрацоўнікаў міліцыі, МНС і вайскоўцаў падключыліся валанцёры пошукавага атрада “Анёл”. Каб знайсці сляды зніклага, прыцягваліся нават вадалазы.

Апошні сігнал мабільнага тэлефона Сяргея Самуйліка быў зафіксаваны ў раёне лясного масіву каля пасёлка Тычыны і вёскі Дубеі Салігорскага раёна.

“Яго знайшлі зранку 11 студзеня, – распавёў “Народнай Волі” адзін з жыхароў Салігорска. – *Знайшлі павешаным у лясным масіве блізу вёскі Лістападавічы. Гэта хутчэй нават не вёска, а своеасаблівы дачны пасёлак у дзесяці кіламетрах ад горада побач з вадасховішчам”.*

ЗВАНОК У СЛЕДЧЫ КАМІТЭТ

Прычыны і абставіны здарэння ўстанаўліваюцца

Гэтую інфармацыю афіцыйна пацвердзілі “Народнай Волі” ва ўпраўленні Следчага камітэта па Мінскай вобласці.

“Упраўленнем СК па Мінскай вобласці высвятляюцца абставіны смерці жыхара Салігорска, які працаваў у Салігорскім раённым судзе” і раней лічыўся зніклым без вестак, – паведамілі там. – *Яго труп быў знойдзены ў лясным масіве ў Салігорскім раёне.*

На месца здарэння выязджаў першы намеснік старшыні Следчага камітэта Аляксей Волкаў для каардынацыі працы следча-аператыўнай групы.

Праведзенне агляду месца здарэння, цела загінуўшага, а таксама рэалізацыя іншых следчых дзеянняў даюць падставы меркаваць, што смерць не носіць крымінальнага характару.

Прызначаны шэраг даследаванняў, у тым ліку і судова-медыцынская экспертыза, якая павінна ўстанавіць дакладную прычыну смерці. Таксама праводзяцца дзеянні, накіраваныя на ўстанаўленне прычын і абставін здарэння”.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 13 СТУДЗЕНЯ 2015 г.

ПРОЩАЛЬНОЕ СЛОВО

Преданность профессии и любовь к людям

Беларусь потеряла замечательного врача, ученого, человека. На 76-м году жизни 10 декабря умерла **Тамара Андреевна Бирич**. Это имя широко известно у нас. Тамара Андреевна была дочерью знаменитого офтальмолога, члена-корреспондента Академии наук Татьяны Васильевны Бирич (1905–1993). Было время, когда люди уточняли: вы у какой Бирич лечитесь – у старой или молодой? Известность, докторские степени, профессорские звания и высокие должности не мешали им консультировать, лечить самых обычных людей. И все-таки примечательным фактом биографий обеих этих славных женщин является их связь с белорусской интеллигенцией. Добрым словом до сих пор поминает их старшее поколение белорусских писателей.

Общественные интересы занимали немалое место в их жизни. Татьяну Васильевну, обладательницу множества почетных титулов и званий, знали в свое время как заместителя председателя Верховного Совета республики. В начальные годы независимости Беларуси имя ее дочери Тамары Андреевны Бирич также получило известность – как сторонника демократических изменений в нашей стране, она была выдвинута кандидатом в депутаты Верховного Совета.

Подлинная интеллигентность, необыкновенная отзывчивость в сочетании с высоким профессионализмом были характерными чертами облика Тамары Андреевны. Выпускница Минского государственного медицинского института (1962 г.), она долгие годы работала на кафедре глазных болезней. Ее кабинет в 3-й Клинической больнице им. Е.В.Клумова в Минске был открыт для всех. Сколько людей, больных глаукомой, обязаны ей, открывшей новые методы в диагностике и лечении этой болезни! Сотни операций провела она, никто не подсчитал, сколько людей, дотоле погруженных в темноту, благодаря ей обрели возможность видеть мир.

Тамара Андреевна была истинно современным специалистом и педагогом. Не случайно ей принадлежат новейшие разработки в офтальмохирургии, в том числе и по применению лазеров. Профессор Т.А.Бирич боролась с последствиями воздействия на зрение радиации (Чернобыльская катастрофа). Ее, члена Международной организации за предотвращение слепоты в мире и Европейского общества офтальмологов, хорошо знали в кругах зарубежных специалистов. В 1997 г. Американский биографический институт отметил ее как Женщину года.

Редеют ряды той белорусской научной интеллигенции, которая является продолжательницей традиций, сочетавших преданность профессии с неподдельной любовью к своей стране и ее людям. Тем крепче должна быть наша память о них. Ибо что мы без них... И что без них наша Беларусь...

Семен БУКЧИН.

ФУТБОЛ

40 легіянераў пакінулі чэмпіянат Беларусі

З 68 замежных футбалістаў, якія выступалі ў вышэйшай лізе чэмпіянату Беларусі ў 2014 годзе, сорак ужо пакінулі краіну.

Сем легіянераў пакінулі «Слуцк», шэсць – магілёўскі «Дняпро». Толькі салігорскі «Шахцёр» захаваў сем сваіх замежных гульцоў.

Склад чэмпіёна Беларусі барысаўскага БАТЭ пакінулі чатыры з пяці леташніх легіянераў. Расіянін **Анры Хагуш** стаў іграком тульскага «Арсенала», украінец **Андрэй Якаўлеў** перабраўся ў саратаўскі «Сокал», латвійскі галкіпер **Герман Маліньш** падпісаў кантракт з рыжскім «Сконта». У пошуку працы пакуль знаходзіцца сербскі абаронца **Неманья Тубіч**.

Мінскае «Дынама» пакінулі чатыры з васьмі легіянераў – гэта серб **Слабадан Сімавіч**, **Франк Джа-Джэджэ** з Кот-д’Івуара, уругваец **Эрнан Фігерэда** і нарвежац **Адама Дыяманд**э.

Гродзенскі «Нёман» і «Гомель» страцілі чатырох легіянераў. Чатыры з пяці замежных ігракоў пакінулі «Мінск», тры легіянеры пакінулі жодзінскае «Тарпеда», два – «Белшыну», па адным – «Нафтан» і брэсцкае «Дынама».

У новым сезоне замест пяці раней дазволеных замежных футбалістаў на полі змогуць знаходзіцца толькі чатыры. У той жа час замежнікі, якія згулялі ў палове матчаў за сваю нацыянальную каманду на працягу каляндарнага года, якія папярэднічаў падпісанню кантракта, легіянерамі лічыцца не будуць.

КУЛУАРЫ

Сколько стоит монография?

«Народная Воля» разузнала, как некоторые белорусские ученые публикуют исследования в немецком издательстве.

«Предлагаем бесплатно напечатать монографию» – внимательно вчитываюсь в текст письма немецкого издательства LAP Lambert Academic Publishing. Условия – мечта любого ученого. Отсутствие строгого рецензирования, длинных очередей в ожидании публикации, солидный гонорар при успешных продажах работы, бесплатный авторский экземпляр книги.

На деле все куда прозаичнее: монография печатается на территории России и выходит тиражом в один экземпляр, гонорар авторы получают в единичных случаях, а вместо бесплатного экземпляра книги высылают электронную версию. Автор лишается права на переиздание и распространение своей работы. При этом любой желающий, по большому счету, может опубликовать свою работу, какой бы абсурдной она ни была, из-за чего научная значимость издания сводится к нулю. Белорусские ученые, похоже, стали все чаще прибегать к услугам подобных издательств.

Как работает издательство?

Опубликовать монографию в Беларуси достаточно сложно. Приходится участвовать в конкурсах, подтверждать актуальность исследования, дожидаться очереди на публикацию или пробовать издать работу за собственный счет. Поэтому предложение оперативно и бесплатно издать работу выглядит весьма заманчивым. Неудивительно, что среди авторов немецкого издательства LAP немало белорусских ученых, работающих в престижных вузах страны. Многие из них козыряют выходом монографии в европейском издательстве, хотя нередко подобная работа не стоит и выеденного яйца.

Как отмечается на сайте издательства LAP, ежегодно публикуется более 10.000 книг: *«Мы являемся одним из самых известных и ведущих издательских домов Германии, ассоциированным членом Американской ассоциации продавцов книг и ассоциации продавцов книг Великобритании и Ирландии. Издаем труды в виде монографий, они являются независимыми научными публикациями»*.

Выбор работы для публикации остается полностью на усмотрение автора. Это может быть монография, дипломная, магистерская, кандидатская работа, сборник статей и другие научные труды. Дать оценку материала специалисты обещают подозрительно быстро – через день-два. После этого будут решаться другие вопросы: нужно прислать рекомендуемое название, аннотацию, краткое содержание, несколько ключевых слов. Кроме того, каждый автор должен самостоятельно разработать дизайн обложки своей книги.

Через шесть недель автор сможет получить экземпляр книги. Издательство практикует «печать на заказ», то есть монографии издаются тиражом в один экземпляр. После публикации автор бесплатно получает электронную версию своей книги (e-book), хотя изначально представители издательства обещают прислать бумажный вариант. Впрочем, автору любезно предоставят скидки для покупки своих же книг. При этом за одну работу придется выложить от 49 до 80 евро.

LAP обязуется выплатить авторский гонорар в размере 12% за напечатанную книгу, но при условии, что он достиг пороговой величины в 10 евро за месяц. Если книга приносит ежемесячный гонорар от 10 до 50 евро, то автору обещают книжный купон на эту сумму. Гонорар автору перечислят только в том случае, если он составит более 50 евро в месяц. С высоким ценником на издание этого сложно добиться.

Получается, что в немецком издательстве отсутствует редактура, корректура, очередь на издание. К тому же свою роль играет и местоположение издательства, ведь для отечественных ученых престижно публиковаться за рубежом. В итоге исследователи охотно публикуются, чтобы формально улучшить показатели своей работы за счет выпуска монографии в немецком издательстве.

Активность белорусских исследователей

В Беларуси снисходительно относятся к публикации монографий в немецком издании LAP. В газете «Веды», учредителями которой выступают Национальная академия наук Беларуси и Государственный комитет по науке и технологиям, опубликовали в 2012 году статью-призыв для ученых НАН публиковать монографии в издательстве LAP. *«Престижное немецкое издательство LAP Lambert Academic Publishing (город Сабрюкен, Германия) изъявило заинтересованность в публикации научных трудов сотрудников НАН в формате монографий»*, – говорится в материале. Ученые, похоже, откликнулись на призыв и стали активно сотрудничать с LAP. К примеру, на сайте Объединенного института проблем информатики НАН значатся три монографии, которые были опубликованы в немецком издательстве.

Список ученых, которые опубликовали свои работы в этом журнале, впечатляет. К примеру, в отчете «Основные результаты научно-исследовательской работы и инновационной деятельности Академии управления при Президенте Республики Беларусь в 2012 году» значатся три монографии, которые были опубликованы в немецком издательстве LAP Lambert Academic Publishing. Соавтором одной из работ выступил профессор **Игорь Ганчеренок**, проректор по учебной работе – директор Института управленческих кадров Академии управления при Президенте. Это уже не первая монография Игоря Ивановича, опубликованная немецким издательством. В прошлом году у профессора вышла работа «Новая диалектика образования: инновации, компетенции, креативность», в кратком описании содержания которой допущено несколько опечаток.

Можно долго перечислять учебные заведения, представители которых сотрудничают с LAP: БГУ, БГЭУ, ВГУ имени П.М.Машерова, БГУИР, Брестский государственный университет имени А.С.Пушкина... К примеру, на страничке кафедры теоретический физики и астрофизики физического факультета БГУ в разделе «Монографии и учебные пособия» значатся сразу три монографии, которые были опубликованы в издательстве LAP.

«Народная Воля» связалась с проректором Академии управления **Игорем Ганчеренком** и спросила у него про немецкое издательство.

– Некоторые сотрудники Академии управления публиковали свои работы в издательствах наподобие LAP Lambert Academic Publishing, – подтвердил он. – *Но не вижу в этом проблемы, ведь издательство само предлагает напечатать работу. Для ученых это возможность публично продемонстрировать результаты своих исследований, тем более издательство готово покрывать расходы на издание монографии. В Беларуси существует ряд требований к монографиям, к примеру, наличие рецензента и одобрение научного совета. В издательстве же LAP Lambert Academic Publishing публикуют монографии без рецензирования, в авторском варианте, поэтому эти публикации в Академии управления не признают как полноценное научное издание. LAP Lambert Academic Publishing – это чисто коммерческий проект. Целый ряд издательств предлагает издавать работы ученых на таких условиях.*

При этом профессор не в курсе, сохраняются ли авторские права за учеными после публикации их работ в LAP Lambert Academic Publishing.

– Точно не могу сказать, но наверняка между редакциями и авторами есть определенные взаимоотношения, – отметил Игорь Иванович. По поводу своей публикации в издательстве LAP он сказал, что *«работа была выпущена в соавторстве»*. При этом не ставилась задача представить публикацию как результат научного исследования.

Выход есть?

Как относиться к таким публикациям? Ученые не могут прийти к единому мнению. К примеру, в Дальневосточном отделении Российской академии наук в прошлом году провели специальное заседание, где обсуждалась активность сотрудников вуза, которые за 2011 год опубликовали в немецком издательстве 32 монографии. Было решено не относить издания LAP, изданные на русском языке, к зарубежным, потому что работы не рецензируются и не редактируются. *«Книги издательства LAP печатаются на русском языке в России, «только для России и СНГ», о чем есть записи на обороте титула. Таким образом, «иностранным» в такой книге является только номер – ISBN. По этим причинам публикации в издательстве Lambert Academic Publishing не соответствуют таковым в иностранных издательствах»*, – отмечалось на заседании. Книги, изданные LAP, рекомендовали приравнивать к изданиям в региональных неакадемических издательствах. Подобные издания диссертаций решили исключать из форм оценки качества деятельности ученого.

Сотрудники Алтайской государственной педагогической академии пошли еще дальше. Они обратились в управление лицензирования, аккредитации, признания и подтверждения документов Федеральной службы по надзору в сфере образования и науки. Специалисты рассмотрели запрос о монографиях издательства LAP Lambert Academic Publishing и пришли к выводу, что они не должны учитываться в качестве официально опубликованной монографии, потому что *«не рецензируются и не редактируются, а отбираются путем массовой рассылки приглашений опубликоваться, при этом публикация осуществляется в одном экземпляре, поэтому не может служить свидетельством апробации изложенных в ней научных результатов»*.

В Беларуси же монографии, опубликованные в подобных издательствах, учитываются в качестве основных результатов научно-исследовательской работы. Информация о книгах размещается на сайтах учебных заведений. Впрочем, для защиты диссертации подобные монографии не принимаются, потому что не соответствуют основным требованиям...

Сергей ДМИТРИЕВ.

НУ І НУ!

Прапіў машыну сына

Суд у Пінску вынес прысуд па крымінальнай справе ў адносінах 34-гадовага мясцовага жыхара. Яго абвінавачваюць у кіраванні аўтамабілем у стане алкагольнага ап’янення паўторна на працягу года.

Як інфармуе газета **«Вечерний Брест»**, мужчыну прызналі вінаватым у парушэнні правілаў дарожнага руху і асудзілі на адзін год абмежавання волі без накіравання ў папраўчую ўстанову адкрытага тыпу. Яго пазбавілі права кіравання транспартным сродкам тэрмінам на пяць гадоў. Таксама пінчук мусіць заплаціць штраф – 22 млн 500 тысяч рублёў.

Аўтамабіль Kia Rio, якім кіраваў мужчына ў момант затрымання, канфіскаваны на карысць дзяржавы. Дарэчы, машыну выйграў у латарэю яго сын. Паколькі яму не было 18 гадоў, легкавік афарміла на сябе жонка. У лютым 2014-га мужчыну затрымлівалі ў стане алкагольнага ап’янення падчас кіравання якраз гэтым аўтамабілем. Тады ён заплаціў штраф (12 млн рублёў), яго пазбавілі права кіравання на тры гады. У кастрычніку мужчыну злавілі паўторна, была распачата крымінальная справа.

МУДРЫЯ СЛОВЫ

Пётр ТКАЧОЎ:

– Рэвалюцыю рыхтуюць не рэвалюцыянеры, а ўрад.

ВЯРТАЮЧЫСЯ ДА НАДРУКАВАНАГА

Змяшчаючы гэтыя здымкі Віктара Гіліцкага і Паўла Марцінчыка ў нумары “Народнай Волі” за 12 снежня 2014 года, не было адзначана, што выключнае права на іх належыць ЗАТ “БелКП-ПРЕСС”.

ЁСЦЬ ПРАБЛЕМА!

Чаму беларускіх пісьменнікаў мала чытаюць за мяжой...

Айчынны філолаг у чарговы раз перачытвае “Вянок” Багдановіча. Аматар вандровак захапляецца кнігай “Рома едзе”, аўтар якой Р.Свечнікаў ужо амаль два гады ажыццяўляе кругасветнае падарожжа з заплечнікам за спінай. Шчыры камуніст нават на пенсіі не развітаецца з раманамі Шамякіна...А якія ж творы беларускіх пісьменнікаў чытаюць за мяжой?

Скажам дзякуй Маскве?

Існуе ілюзія: маўляў, дастаткова перакласці на замежную мову любога беларускага класіка, як яго будзе ведаць увесь свет. А прагны іншамоўны чытач змяце з кніжных паліц усе асобнікі яго кніг.

Сумнявацца ў такой ідэі прымушае літаратурная арыфметыка. Са спадчынай **Янкі Купалы** можна пазнаёміцца на 117 мовах свету. Здавалася б, чым не падстава для гонару? Але ці ведаюць у свеце Янку Купалу? Ведаюць, але не ўсюды.

Такая сітуацыя ўтварылася выключна дзякуючы... Маскве! Бо там на практыцы рэалізавалі ідэі літаратурнага інтэрнацыяналізму. Лепшыя кнігі аўтараў кожнай нацыянальнасці, што ўваходзіла ў склад “савецкага народа”, выдаваліся на рускай мове. А з яе, так бы мовіць, “цэнтралізавана” перакладаліся на мовы большасці народаў СССР, а таксама на мовы іншых краін. Гэтая сістэма плённа спрацавала ў дачыненні да творчасці двух аўтараў: **Васіля Быкава**, які ледзь не атрымаў Нобелеўскую прэмію, і **Святланы Алексіевіч**, якая ўжо колькі гадоў застаецца ў ліку фаварытаў прэміі (у яе выпадку сітуацыя прасцей, бо пісьменніца адразу піша па-руску).

Хтосьці такім чынам атрымаў агульнасаюзную вядомасць. Напрыклад, пасля публікацыі аповесці *“Чазенія”*, дзеянне якой разгортваецца на Далёкім Усходзе, **Уладзіміра Караткевіча** завалілі лістамі з усяго Саюза.

Але да перакладаў твораў большасці айчынных пісьменнікаў іншыя саюзныя рэспублікі (ды і свет) засталіся абыякавымі. Адна з прычын – якасць такіх перакладаў. Кажуць, менавіта з-за гэтага **Рыгор Барадулін** так і не атрымаў згаданую Нобелеўскую прэмію. Бо за мяжой не знайшлося творцаў, якія маглі б перадаць багацце і сакавітасць яго паэтычнай мовы. Акрамя таго, праблемы, якія ўздымалі беларускія пісьменнікі (жыццё вёскі або нацыянальнае адраджэнне), мала цікавілі замежнікаў (гэтаксама як нас пакідаюць абыякавымі аповеды пра жыццё ў той або іншай краіне Сярэдняй Азіі).

Патрабуецца прэмія!

Ці змянілася сітуацыя з перакладамі пасля распаду СССР? Змянілася, але, бадай, у горшы бок. “Доступ” да маскоўскіх перакладчыкаў знік. Аказалася, што трэба з нуля наладжваць кантакты з замежнікамі і выходзіць на еўрапейскі рынак. Каб трапіць туды, твор павінен мець грамадскі і прафесійны рэзананс – гэта значыць быць пераможцам літаратурнай прэміі і мець рэцэнзіі ў аўтарытэтных выданнях.

Напрыклад, журналіст і пісьменнік **Віктар Марціновіч** прызнаваўся, што амерыканскае выдавецтва North Western University Press, якое выдае рускую класіку, выйшла на яго пасля публікацыі ў New York Times Review of books. У рэцэнзіі, змешчанай у гэтым выданні, аналізаваўся раман Марціновіча *“Паранойя”* (дарэчы, забаронены для продажу ў Беларусі). Гэта падштурхнула выдаўца пазнаёміцца з арыгіналам і замовіць пераклад.

Але часцей рэцэнзіі з’яўляюцца пасля атрымання прэміі. Праўда, іх лаўрэатаў можна пералічыць на пальцах адной рукі. Прэмію Еўрапейскага таварыства навуковай фантастыкі атрымаў той жа Марціновіч. Шэрагам еўрапейскіх узнагарод была адзначана Святлана Алексіевіч. Яшчэ двое творцаў выходзілі са сваімі раманамі ў фінал еўрапейскай літаратурнай прэміі Angelus: апошні лаўрэат прэміі імя Гедройца **Ігар Бабкоў** *з «Адамам Клакоцкім і ягонымі ценямі»* і **Наталка Бабіна** з *«Рыбіным горадам»*.

Асобная сітуацыя склалася з паэтам **Алесем Разанавым**, якому не патрэбны перакладчык. Бо ён піша і выдаецца як па-беларуску, так і па-нямецку. Але такі прыклад – выключэнне.

Друкуем па патрабаванні

Яшчэ адна праблема заключаецца ў тым, да каго даходзяць перакладзеныя кнігі. Іншымі словамі, які яны маюць наклад. Перакладчыца **Малгажата Бухалік**, якая апошнія два гады ўваходзіла ў журы прэміі імя Гедройца, называе дзве лічбы. У Польшчы былі прададзены больш за 8 тысяч асобнікаў кнігі “Рыбін горад” Бабінай, а таксама каля 4 тысяч “Малой падарожнай кнігі па горадзе Сонца” **Артура Клінава**. “*Але тыя беларускія кнігі, якія за апошнія 20 гадоў разышліся накладам больш за 500 асобнікаў, можна пералічыць па пальцах адной рукі, гэта выключэнні”,* – сцвярджае Бухалік. Прычына ў тым, што выдавецтвы атрымліваюць гранты на выданне кніг і таму не маюць сур’ёзнай матывацыі для іх распаўсюду.

Часта здараецца, што лічбы накладаў застаюцца невядомымі. Напрыклад, сёлета вясной у Германіі ў перакладзе на нямецкую мову выйшаў раман **Зміцера Вішнёва** *«Замак пабудаваны з крапівы»*. Паводле слоў аўтара, нават для яго самога наклад застаўся таямніцай. Маўляў, такія лічбы на Захадзе называць не прынята. Але раман даступны для продажу ва ўсіх буйных сусветных крамах. Тая ж сітуацыя назіраецца і з Віктарам Марціновічам, чый раман “Паранойя” летась выйшаў па-англійску. Згодна з кантрактам, аўтар не ведае лічбаў накладу. Невядомы і наклад рамана **Альгерда Бахарэвіча** *“Сарокі на шыбеніцы”*, які выйшаў па-нямецку.

Праўда, злыя языкі пляткараць, што некаторыя з гэтых аўтараў сутыкнуліся з выдавецкай тэхналогіяй «print on demand» (“друк па патрабаванні”). Згодна з ёй, новыя асобнікі друкуюцца толькі пасля замовы з боку пакупніка. Іншымі словамі, колькі пакупнікоў, такі і наклад. Таму публікацыя кнігі яшчэ не сведчыць пра яе паступленне ў кнігарні.

Хто вінаваты і што рабіць?

Чаму беларускіх пісьменнікаў так мала чытаюць у свеце? Перш чым адказаць на гэта пытанне, удакладнім: ці шмат мы ведаем творцаў з пэўных еўрапейскіх краін (напрыклад, з Венгрыі, Славакіі або Партугаліі)? Бадай, згадаецца адно-два прозвішчы (напрыклад, венгерскага паэта Шандара Пецёфі). На жаль, як мы ведаем іх, так і яны ведаюць нас.

Насамрэч два беларускія пісьменнікі ў сусветнай іерархіі (Васіль Быкаў і Святлана Алексіевіч) – не так ужо і мала. Праблема ў тым, што іх прызнанне адбылося яшчэ ў савецкія часы, калі існавалі зусім іншыя механізмы. Цяпер маладым творцам куды складаней далучыцца да такой пачэснай кампаніі. Але, зразумела, гэта не падстава, каб адмаўляцца ад прасоўвання беларускай літаратуры за мяжу, шукаць перакладчыкаў і ўкладваць грошы ў піяр-кампаніі.

Зрэшты, згадаем лозунг, папулярны яшчэ ў канцы 1980-х: “Перабудову пачні з сябе!” А вы даўно чыталі мастацкую кнігу па-беларуску?

Максім ПЛОТНІКАЎ.

ТВОРЧАСЦЬ

Са зборніка “Мая дама”

***

Ёсць дама,
якой я не здраджваў ніколі,
Якой не хлусіў, за якую гарой стаяў,
З якой пачуваў сябе ветрам у полі
І нават рукою нябёсы кранаў.

Той даме імя –
не з тутэйшых – Паэзія,
А месца жыхарства ёй – сэрца маё,
Яна для яго – і бальзам, і магнезія,
Але спачатку – быцця вастрыё.

***

Іх вочы – без зрэнкаў,
А вушы – без перапонак,
Іх грудзі – без сэрцаў,
А галава – нібыта які пустадомак...

Не, такія – не народ,
А штосьці – наадварот.

***

На кухні ён трасе
Адважна чубам,
А каб прыйсці на плошчу
І паставіць рубам
Пытанне аб свабодзе...
О, не! На гэта ён не згодзен.

***

“Не трэба нам неба,
Нёба ў нас ёсць!” –
Сказаў гаспадар,
Падтрымаў яго госць.

І селі, і без меры пілі, і елі...
І пад раніцу акалелі.

***

Няпраўда, што ціха
У цішы чыноўніцкіх кабінетаў;
Прыслухайся толькі
Да цішы ты гэтай...
Там квакаюць жабы,
Гадзюкі сіпяць,
А пад сталамі там пальцы
Хабарам шапацяць.

***

І смешна, і прыкра, і цяжка,
І едкі у вочы лезе дым...
Сёння носяцца з Мікалашкам –
Рускім царом Мікалаем Другім.

А той Мікалашка праз войны
Бацьку асіраціў майго,
І я адпаведна міжвольна
Дзеда не бачыў свайго.

Мой бацька і я – не адзінкі,
Хто зведаў сірочы лёс...
Заўжды Мікалашкі вадзілі
Айчыну нашу да мора крыві і слёз.

***

Дано мне тело...
Восіп Мандэльштам

Мне цела дадзена дзеля таго,
Каб у залітых сонцам гонях
Душа мая, апроч ўсяго,
Шчэ любавалася б Пагоняй.

Мне цела дадзена, як вам,
Каб праз яго душа спявала
І каб Магутны Божа сам
Нас слухаў і прымаў з ухвалай.

***

А я, калі бачу,
Як вецер
Да неба зямлю
Далучае,
Тады мне здаецца,
Што вечна
Ў Сусвеце
Я пражываю.

***

Мне б ветру
З-пад арлінага крыла,
Святла ад сонца,
Што над Аўстэрліцам,
Мне б духу Перамогі,
Што пад Оршаю была,
Мне б да бязмежжа
Часу і прасторы прыхіліцца.

***

Калі ва ўладзе
Недачалавекі,
Народ спаўзае
Ў быдла і калекі;

Калі ва ўладзе
Антыпатрыёты,
Народ чакае
Статус ідыёта;

Калі ва ўладзе
Шкурнікі, зладзеі,
На што ў народа
Могуць быць надзеі?!.

Калі нягоднікі
Ва ўладзе,
Дык падуладны люд
З сабой і з Творцам не ў суладзе!

....

Пакуль ва ўладзе
Нечысць беснаватая,
Народу поўзаць
Клятаму й паддатаму.

Яўген ГУЧОК

Народная Воля http://www.nv-online.info 13 СТУДЗЕНЯ 2015 г.

О старости

Известный российский тележурналист Владимир Познер как-то получил письмо от своей американской знакомой Филлис Шлоссберг. Она писала: «Моя давняя подруга написала мне о своей старости, и я задумалась: стара ли я? Тело мое иногда говорит: да, стара... но сердце не соглашается!!! И я бы тоже не хотела вернуться в свои молодые годы».

По-моему, это ее письмо очень точно подводит итог жизни.

Вот оно, это письмо:

«На днях одно юное существо спросило меня, каково быть старой. Я несколько растерялась, поскольку не считаю себя старой. Увидев мою реакцию, существо страшно смутилось, но я сказала, что вопрос интересный, что я обдумаю его и сообщу свои выводы.

Старость, решила я, это дар. Сегодня я, пожалуй, впервые в жизни стала тем человеком, которым всегда хотела быть. Нет, речь не о моем теле, конечно!

Иногда это тело вызывает у меня отчаяние – морщины, мешки под глазами, пятна на коже, отвислый зад.

Часто меня шокирует старуха, которая обосновалась в моем зеркале, но переживаю я недолго.

Я бы никогда не согласилась обменять моих удивительных друзей, мою замечательную жизнь, мою обожаемую семью на меньшее количество седых волос и на плоский подтянутый живот.

По мере того как я старею, я стала к себе добрее, менее критичной. Я стала себе другом.

Я себя не корю за то, что съела лишнее печеньице, за то, что не убрала постель, за то, что купила эту идиотскую цементную ящерицу, в которой я абсолютно не нуждаюсь, но которая придает такой авангардный оттенок моему саду.

Я имею право переедать, не убирать за собой, быть экстравагантной. Я была свидетелем того, как многие – слишком многие – дорогие друзья слишком рано покинули этот мир, еще не поняв, не испытав великую свободу, которую дарует старость.

***

Кому какое дело, если я читаю до четырех часов утра и сплю до полудня?

Я сама с собой танцую, слушая замечательные мелодии пятидесятых годов, и, если мне иногда хочется поплакать над ушедшей любовью, что ж, поплачу.

Я пройдусь по пляжу в купальнике, который еле удерживает располневшее тело, если захочу, я кинусь в океанскую волну, несмотря на полные жалости взгляды со стороны юных существ, одетых (раздетых?) в бикини.

Они тоже состарятся.

***

Иногда я бываю забывчивой, это правда.

Впрочем, не все в жизни достойно запоминания – а о важном я вспомню.

Конечно, за эти годы мое сердце было разбито не раз. Как может не разбиться сердце, если ты потерял любимого, или когда страдает ребенок, или даже когда любимую собаку сбивает машина?

Но разбитые сердца и есть источник нашей силы, нашего понимания, нашего сострадания.

Сердце, которое никогда не было разбито, стерильно и чисто, оно никогда не познает радости несовершенства.

***

Судьба благословила меня, дав мне дожить до седых волос, до времени, когда мой юный смех навсегда отпечатался глубокими бороздами на моем лице. Ведь сколько же людей никогда не смеялось, сколько умерло раньше, чем смогли покрыться инеем их волосы?

Я могу сказать «нет» абсолютно искренне. Я могу сказать «да» абсолютно искренне.

По мере того как ты стареешь, все легче быть искренним.

Ты меньше заботишься о том, что другие думают о тебе.

Я больше не сомневаюсь в себе. Я даже заработала право ошибаться.

***

Итак, в ответ на твой вопрос могу сказать: мне нравится быть старой. Старость освободила меня.

Мне нравится тот человек, которым я стала.

Я не буду жить вечно, но, пока я здесь, я не стану терять времени на переживания по поводу того, что могло случиться, но не случилось, я не стану переживать по поводу того, что может еще случиться.

И я буду есть сладкое на третье каждый божий день».

(По материалам зарубежных СМИ.)

Теперь я знаю, как встречу старость

Когда финская художница Инге Лёёк была маленькой девочкой, по соседству с квартирой ее родителей жили две пожилые дамы – Алли и Фифи. Старушки отличались веселым нравом и настолько запомнились Инге, что впоследствии вдохновили ее на целую серию открыток, рассказывающих о жизни бесшабашных, неунывающих подруг.

Редакция российского порта AdMe.ru считает, что от этих работ просто невозможно не заразиться оптимизмом. Газета «Обзор» полностью разделяет мнение российских мнение российских коллег.

Надеемся, что и мы сможем встретить почтенный возраст с таким же задором.

ШАХМАТЫ

Лауреаты конкурса двухходовых задач

Жюри подвело итоги конкурса составления двухходовых задач с числом фигур не более шестнадцати, посвященного 100-летию белорусского журналиста, шахматиста и шахматного композитора Якова Каменецкого (1915–1991). На конкурс, к участию в котором приглашались белорусские проблемисты, поступило 26 композиций от 12 авторов. Первый приз был присужден задаче минчанина Михаила Кошеля.

М.Кошель

Белые: Kpf8, Фс8, Лс4, Ch8, Kb3, Kb7, пп. a5, f3 (8).

Черные: Kpd5, Лd3, Cb5, Ka4, пп. e3, f7 (6).

Мат в 2 хода.

Второй приз жюри присудило задаче Александра Рушлевича (г. Лида).

Белые: Kpg1, Фh8, Cc2, Cf6, Kd4, Ke3, пп. b3, c4 (8).

Черные: Kpd2 (1).

Мат в 2 хода.

Решить эти задачи мы предлагаем нашим читателям. Свои ответы присылайте по адресу: **220030 Минск, ул.Энгельса, 34а, редакция газеты «Народная Воля», «Шахматы».**

Кроме того, в конкурсе были отмечены композиции Николая Нарутя (Плещеницы) – третий приз, почетными и похвальными отзывами – задачи Александра Шевчука (Гомель), Ивана Чепы, Михаила Кошеля (Минск), Михаила Полещука (Лидский район), Александра Белого (Орша), Виктора Полещука (Лидский район), Михаила Крупника, Василия Жуковича (Минск). Спецприз за изобразительную задачу присужден Ивану Чепе.

Мемориал Т.Загорской

В Минске прошел традиционный турнир памяти пятикратной чемпионки Беларуси Татьяны Загорской. В соревнованиях приняли участие 106 спортсменов, среди которых было 8 гроссмейстеров и международных мастеров. Турнир проводился по швейцарской системе в 9 туров. В острой борьбе первый приз завоевал гроссмейстер Алексей Александров, набравший 7 очков в 9 встречах. На пол-очка отстали сразу 5 участников. По дополнительным критериям места распределились: 2.гроссмейстер Евгений Подольченко, 3.гроссмейстер Владислав Ковалев, 4.международный мастер Виталий Мерибанов, 5.гроссмейстер Виктор Купрейчик.

Среди женщин лучший результат показала Евгения Мицкевич – 6 очков, среди ветеранов – Александр Сметанин – 6 очков.

Финалисты определились

В Минске состоялись турниры первой лиги чемпионатов Беларуси по шахматам 2015 года. В мужском турнире борьбу за 6 путевок в высшую лигу вели 68 шахматистов. В острейшей борьбе к финишу с одинаковым результатом по 6,5 очка пришли сразу 8 (!) участников. В итоге путевки в финал завоевали 17-летний Егор Филипец (Мозырь), Владислав Каташук (Брест), минчане Павел Смолич, Никита Горшков, Валерий Смирнов и Александр Кочеев.

У женщин, где за те же 6 путевок вели борьбу 17 шахматисток, победу одержала 12-летняя могилевчанка Ольга Баделько – 7 очков. В шестерку попали также Екатерина Богдан, Вера Прокопук (Минск), Катерина Бейненсон (Пинск), Яна Ильючик (Кобрин) и Ангелина Узловатая (Брест).

БУДЗЬЦЕ ЗДАРОВЫ!

Ананас – супраць раку і лішняй вагі

Экзатычных фруктаў на прылаўках сёння шмат, і некаторыя з іх сталі нам практычна роднымі – напрыклад, бананы. А некаторыя так і застаюцца знаёмымі незнаёмцамі – напрыклад, ананас. Сакавіты плод у шыкоўным лускаватым убранні прыцягвае ўвагу многіх пакупнікоў. І не дзіва. Бо ананас – кладоўка вітамінаў. У ім прысутнічае мноства вітамінаў (аскарбінавая кіслата, карацін, тыямін, рыбафлавін) і мінеральных рэчываў (калій, кальцый, магній, фосфар, жалеза, медзь і інш.). Мякаць трапічнага плода на 86% складаецца з вады, утрымлівае даволі шмат простых цукраў (у асноўным – цукрозы), арганічных кіслот (пераважна – лімоннай), азоцістых рэчываў. Ні з чым не параўнальны пах ананаса тлумачыцца наяўнасцю ў ім звыш 60 араматычных рэчываў. Сваёй жа асаблівай папулярнасцю апошнім часам ананас абавязаны брамелайну – комплексу актыўных раслінных ферментаў, здольных расшчапляць бялкі. Усё гэта і вызначае немалыя дыетычныя вартасці ананаса і яго лекавыя ўласцівасці:

– ананас зніжае крывяны ціск і папярэджвае атэрасклероз;

– актывізуе імунную сістэму – з ім лягчэй будзе адолець прастуду;

– ананас таксама здольны дапамагчы тым, каго на моры ці ў паветры пастаянна нудзіць, – перад паездкай варта выпіць шклянку ананасавага соку;

– змагаецца з лішняй вагой: па-першае, гэта нізкакаларыйны прадукт (на 100 г прыпадае 48 ккал); па-другое, актыўныя кампаненты, што ўваходзяць у склад ананаса, паляпшаюць абмен рэчываў, выводзяць лішнюю вадкасць.

Акрамя таго, ананас павышае ўтрыманне ў крыві гармону серытаніну, які прытупляе адчуванне голаду; вырашае праблемы стрававання: урачы рэкамендуюць выпіваць шклянку ананасавага соку або з'ядаць скрылік ананаса падчас яды. Гэты просты прыём павышае актыўнасць залоз страўніка, што дапамагае хутчэй засвоіць цяжкую ежу.

І яшчэ адна якасць, вартая ўвагі. Сёння вучоныя спрабуюць з дапамогай высокаканцэнтраваных ферментаў ананаса падтрымаць эфект лячэння ракавых захворванняў. Медыкі спадзяюцца шляхам стымуляцыі ўласных ахоўных сіл арганізма спыніць рост пухліны, а таксама зменшыць цяжкае пабочнае дзеянне тэрапіі. Як частка штодзённага рацыёну ананас, які звязвае свабодныя радыкалы, з'яўляецца важным фактарам папярэджвання анкалагічных захворванняў.

Увага! Свежыя ананасы нельга есці на галодны страўнік – існуе небяспека развіцця як мінімум гастрыту. Таксама не рэкамендуецца ласавацца ананасам, калі ў вас язва або павышаная кіслотнасць страўнікавага соку. Пасля ўжывання гэтага плода варта папаласкаць рот вадой, таму што кіслата, якая ўтрымліваецца ў ім, раз'ядае зубную эмаль. І яшчэ адзін недахоп – экзатычны фрукт можа выклікаць алергічныя рэакцыі.

Выбіраючы ананасы, звярніце ўвагу на наступныя моманты: свежы ананас павінен мець саладкаваты пах, густое зялёнае "бацвінне", мяккаватую, але дастаткова пругкую лупіну роўнага залацістага колеру, без цёмных плямаў. Паспрабуйце дастаць з зялёнай разеткі адзін лісцік – у спелых ананасаў ён выходзіць з лёгкасцю, нібы выслізгвае з гнязда.

("Родны край".)

ГАВОРЫМ ПРАВІЛЬНА

"Дзякуй" – не "спасибо"

"Дзякуй" – вось насамрэч некалькаванае беларускае слова, этымалагічна зусім аддаленае ад "спасибо". Толькі ніколі не кажыце "Вялікае дзякуй!", бо гэта ўсё ж калька з рускага «Большое спасибо!». Беларусы ўжываюць як форму "Дзякуй!", так і выразы "Прымі, калі ласка, падзяку за...", "Шчыры дзякуй!", "Дазволь выказаць маю ўдзячнасць!". Нават калі ў вас з'явілася жаданне выказацца іранічна (па-руску гэта гучала б так: "Благодарю покорно!»), кажыце "Дзякуй табе за ласку!". Ну а калі ўдзячнасць ваша бязмежная, смела кажыце: "Шчыры тлусты дзякуй!" (русское «Большущее спасибо!»). Калі да такога спалучэння вы яшчэ не выспелі, скажыце проста: "Вялікі дзякуй!" Калі ж ваша ўдзячнасць яшчэ і шчырая, дык ад усяго сэрца скажыце: "Шчыра ўдзячны/удзячна!".

Але чаму "дзякуй" – не "спасибо"? А таму, што рускае "спасибо" ўтварылася ад "спаси Бог», а беларускі "дзякуй" прыйшло да нас з нямецкай мовы праз польскую (danke – dzieki). Такім чынам, "дзякуй", "danke" і "dzieki" маюць аднолькавую індаеўрапейскую аснову, бо паходзяць з індаеўрапейскай моўнай сям'і.

ВЕДАЙЦЕ...

Сакрэты хатняй эканоміі

* Выкарыстоўвайце энергазберагальныя лямпы. Нягледзячы на вялікі кошт, яны спажываюць энергіі прыкладна на 80% менш, чым традыцыйныя лямпы напальвання, а служаць у 8–10 разоў даўжэй.

* Пры замене лямпы напальвання на энергазберагальную звярніце ўвагу на суадносіны магутнасці выпраменьвання і магутнасці, якая спажываецца. Выбірайце энергазберагальныя лямпачкі з максімальнай святлоаддачай пры мінімальным спажыванні электраэнергіі.

* Сыходзячы, гасіце святло! Гэтае простае дзеянне павінна стаць для вас добрай звычкай, якая дапаможа сэканоміць сямейны бюджэт.

* Не грэбуйце натуральным асвятленнем. Светлыя шторы, светлыя шпалеры і столь, чыстыя вокны, умераная колькасць кветак на падаконніках павялічаць асветленасць кватэры і паменшаць неабходнасць выкарыстання свяцільнікаў.

* Максімальна выкарыстоўвайце натуральнае асвятленне, каб менш плаціць за штучнае. Варта ўлічваць, што запыленыя вокны зніжаюць натуральную асветленасць памяшкання на 30 працэнтаў.

* Чым больш святла адлюстроўваюць сцены памяшканняў, тым менш светлавой магутнасці патрабуецца для асвятлення: гладкія белыя сцены адбіваюць 80% накіраванага на іх святла, цёмна-зялёныя – 15%, у той час як чорныя адбіваюць толькі 9% дзённага святла.

ФОТАФАКТ

Дзеці на закрытай вечарыне

У Мінску прайшла «самая модная дзіцячая закрытая вечарына з паказам моднага дзіцячага аддзення «Kids Christmas party MonKids". Так падзею назвалі арганізатары – фэшн-гурт ANNmodels і Mon Cafe.

Мэтай акцыі было сабраць навагоднія падарункі для выхаванцаў Дзіцячага дома змешанага тыпу №5 Мінска, а таксама сродкі для 3-гадовага Максіма Шахоўскага, якому неабходна рэабілітацыя ў цэнтры інтэнсіўнай тэрапіі ў Варшаве.

НА ЗАМЕТКУ ГАСПАДЫНІ

Кулінарныя хітрасці

* Рэпчатая смажаная цыбуля будзе больш залацістай і смачнай, калі пры смажанні ў яе дадаць цукровую пудру.

* Бульба пры варцы не набудзе цёмны колер, а бурак застанецца насычанага цёмна-бардовага колеру, калі дадаць у ваду трохі воцату.

* Каб малако не падгарэла, яго трэба кіпяціць у каструлі з тоўстым дном.

* Рыс не будзе прыгараць пры варцы, калі яго не размешваць, а толькі злёгку патрэсваць посуд, у якім ён гатуецца.

* Зачарсцвелым хлебным вырабам можна вярнуць былую свежасць, калі ненадоўга паставіць іх у нагрэтую духоўку або мікрахвалевую печ. Можна перад гэтым іх трохі падмарозіць у маразілцы, а перад ядой разагрэць у мікрахвалевай печы або духоўцы.

* Каб салата з агародніны доўга захоўвала сваю свежасць, трэба для яе прыгатавання браць гародніну адной тэмпературы. Ні ў якім разе нельга спалучаць цёплую і ахалоджаную гародніну.

* Каляровая капуста захавае свой колер пры варцы, калі ў ваду дадаць трохі малака.

* Каб соль не ўтварала камякоў і не намакала, у посуд з ёй трэба пакласці трохі рысу.

**Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а.
Прыёмная:
тэл. (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286609, 3286906
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info**

9 772071 964000 15003

Падпісныя індэксы: 63222 – для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 12.01.2015 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25260 экз. Заказ №94.